

This project is funded by the European Union.
Bu proje Avrupa Birliği tarafından finanse edilmektedir.
هذا المشروع تم تمويله من قبل الاتحاد الأوروبي

SOSYAL UYUM PROGRAMI

ORTAOKUL

GRUPLAR ARASI ETKİLEŞİM VE ARKADAŞLIK ETKİNLİKLERİ

ÖZEL EĞİTİM VE REHBERLİK HİZMETLERİ
GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

Ankara, 2025

EDİTÖRLER

Doç. Dr. Mustafa OTRAR
Cengiz METE

YAYIN KOORDİNATÖRÜ

Serpil ALTUNCU VAROL
Cihan KIVANÇ

YAZARLAR

Prof. Dr. Abbas TÜRNÜKLÜ
Prof. Dr. Sabahat Çiğdem BAĞCI

PROJE EKİBİ

Millî Eğitim Uzmanı Doğan Onur KÖKSAL
Uzm. Psk. Dan. Elif Asena AKIN
Uzm. Psk. Dan. İsmail YILDIRIM

YAYINA HAZIRLAYANLAR

Dr. Erdi YÜCE
Uzm. Öğr. Salih VURAL
Uzm. Öğr. Özlem ÜLGÜT
Merve TAŞCI
Merve PARLAR

GENEL YAYIN NO

9810

YARDIMCI VE KAYNAK KİTAPLAR DİZİ NO

3304

ISBN

978-975-11-8491-7

Tasarım

Sude Ajans Reklam Org. Tan. Ltd. Şti.

Bu yayın Avrupa Birliği tarafından finanse edilmektedir. İçerik tamamen Türkiye Cumhuriyeti Millî Eğitim Bakanlığı sorumluluğu altındadır. Avrupa Birliği'nin görüşlerini yansıtmak zorunda değildir. Programın içerik ve şekilleri kısmen de olsa hiçbir suretle alınıp yayınlanamaz.

This publication was funded by the European Union. Its contents are the sole responsibility of The Ministry of National Education (MoNE) and do not necessarily reflect the views of the European Union. The content and images of the program cannot be taken and published in any way, even partially.

İçindekiler

GİRİŞ	5
SOSYAL UYUM: GRUPLAR ARASI ETKİLEŞİM VE ARKADAŞLIK ETKİNLİKLERİ PROGRAMI.....	5
KAYNAKÇA	8
SOSYAL UYUM: GRUPLAR ARASI ETKİLEŞİM VE ARKADAŞLIK ETKİNLİKLERİNİN GENEL AMACI	9
SOSYAL UYUM: GRUPLAR ARASI ETKİLEŞİMİN VE ARKADAŞLIK ETKİNLİKLERİNİN UYGULANMASI.....	9
ETKİNLİKLER	
1 - SANA BİR MEKTUP VAR.....	12
2 - HAKLARIMIZLA BİRİZ	14
3 - TUT ŞU İPİN UCUNU	17
4 - ARKADAŞLIK BİLEKLİĞİ	19
5 - BALONUNU BUL	22
6 - BİR KELİME BİR İŞLEM	25
7 - ARKADAŞIM BEN VE BALON	28
8 - BİZ BÜTÜNÜZ	30
9 - BANOHA (BALON- NOKTA-HARİTA)	34
10 - BİR SINIF, BİR KÜLTÜR, BİR OYUN!	36
11 - DURAK DURAK YOLCULUK.....	38

12 - BİR GÜNÜM.....	41
13 - HİKÂYELERLE YENİ YERYÜZÜMÜZ	43
14 - NEFESİM VE BALONCUK.....	46
15 - PERDE OYUNU	49
16 - REKABETTEN İŞ BİRLİĞİNE ADIM ADIM.....	52
17 - TOP TAŞIMA	56
18 - PATLAT BİR BALON, MORAL OLSUN!	58
19 - BİZİM KOREOGRAFİMİZ.....	60
20 - İSİM ŞARKI.....	62

GİRİŞ

Sosyal Uyum Programları; insanların, yeni bir kültürle karşılaştıklarında yaşadıkları farklılıkları anlamlandırmalarını, sağlıklı bir şekilde yaşamlarını sürdürmelerini ve sosyal duygusal gelişimlerinin desteklenmesini temel almaktadır. Ayrıca hazırlanan bu programlar, göç deneyimi yaşayan öğrencilerin kültürel uyum süreçlerini kolaylaştırarak okul ortamına başarılı bir şekilde adapte olmalarını amaçlar. Sosyal Uyum Programları, Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli'nin odağında olan öğrencilerin; zihinsel, sosyal, duygusal, fiziksel ve ahlaki bakımdan desteklenmesinin yanı sıra kapsamlı ve bütüncül gelişimlerine de katkı sağlamaktadır.

Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli'ni esas alan Sosyal Uyum Programları insanların sosyal farkındalık, kendini tanıma, iletişim ve iş birliği gibi becerilerini güçlendirerek zorluklarla başa çıkma kapasitelerini arttırmayı hedeflemektedir. Bu bağlamda öğrencilerin, toplumda dengeli, bilinçli ve sorumlu insanlar olarak yer almalarına ve geleceğin hayat koşullarına hazırlanmalarına katkı sağlamak amacıyla hazırlanmıştır.

Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli'nin kendini tanıma becerileri kapsamında; göç deneyimi yaşayan öğrencilerin kültürel uyum süreçlerinde yaşadıkları deneyimlerin farkına varmaları için sosyal uyum programları geliştirilmiştir. Bu programlar yoluyla öğrenci ve velilerin kültürel şok ve uyum sürecinde karşılaştıkları stresle başa çıkma yöntemlerini keşfetmeleri ve kendini düzenleme becerileri kazanmaları hedeflenmektedir. Söz konusu programlar göç deneyimi yaşayan öğrencilerin farklı kültürel tutum ve değerleri anlamalarını sağlayarak sosyal farkındalıklarını arttırmayı amaçlamaktadır.

SOSYAL UYUM: GRUPLAR ARASI ETKİLEŞİM VE ARKADAŞLIK ETKİNLİKLERİ PROGRAMI

Gruplar Arası Etkileşim ve Arkadaşlık Etkinlikleri okul rehber öğretmen /psikolojik danışman, sınıf öğretmenleri ve branş öğretmenleri tarafından hazırlanmıştır. İlgili etkinlikler kolaylıkla, herhangi bir yardıma gereksinim duymadan, aynı zamanda ekonomik bir şekilde uygulanabilmektedir. Hazırlanan etkinliklerin amacı aynı sınıflarda eğitim öğretim gören *"farklı kültürel özellik ve değerlere"* sahip öğrencilerin, öğretmenlerinin liderliğinde ve rehberliğinde *"eşit statüde"*, *"ortak amaç etrafında"*, *"iş birliği"* yapabilmelerini sağlamaktır. Diğer bir ifadeyle *"farklı kültürel özellik ve değerlere sahip yabancı uyruklu öğrenciler"* ve *"Türk öğrenciler"* arasında doğrudan ve dolaylı olumlu etkileşimi geliştirmektir. Bu genel amaç çerçevesinde; okullarda, sınıf içinde ve dışında yapılan etkinlikler ve oyunlar aracılığıyla farklı kültürel özellik ve değerlere sahip öğrencilerin sık, olumlu ve nitelikli etkileşimde bulunmaları ve iş birliği yapmaları hedeflenmiştir.

Gruplar Arası Temas Kuramı *"Sosyal Uyum: Gruplar Arası Etkileşim ve Arkadaşlık Etkinlikleri"*nin kuramsal altyapısını oluşturmuştur. Bu kuram aşağıda kısaca açıklanmıştır.

Gruplar Arası Temas Kuramı

Dünyanın birçok ülkesinde göçmenler ve mülteciler hâlen toplum içinde dezavantajlı bireyler olarak çeşitli sorunlarla karşılaşmaktadır. “Göçmen krizi” olarak adlandırılan bu süreçte yoğun göç sonucunda yerel halkın göçmenlere yönelik tutumlarının ve davranışlarının giderek olumsuzlaşması sıkça karşılaşılan bir durumdur. Okul seviyesinde yürütülen çalışmalarda da farklı kültürel özelliklere ve değerlere sahip öğrencilere yönelik olumlu davranışsal eğilimlerin zaman içerisinde belirgin şekilde azaldığına (Bağcı ve ark., 2022) ve okul ortamlarında farklı kültürel özelliklere ve değerlere sahip öğrencilerin çeşitli sorunlarla karşılaşabildiğine dikkat çekilmektedir (Çelik ve İçduygu, 2018). Bu tür bulgular özellikle okul seviyesinde farklı kültürel özelliklere ve değerlere sahip öğrencilerin başarılı şekilde entegre olabilmelerinin sağlanabilmesi ve bu öğrenciler için yapıcı sosyal ortamların oluşturulması için uygulanabilecek sosyal-psikolojik stratejilerin önemini vurgulamaktadır.

Bu bağlamda, “Gruplar Arası Temas Kuramı” (Allport, 1954; Pettigrew, 1997) sosyal psikolojinin “gruplar arası ön yargıyı” azaltmaya yönelik öne sürdüğü en önemli kuramlardan biridir. Gruplar Arası Temas Kuramı farklı grup üyeleri arasında kurulan, sık, nitelikli ve olumlu etkileşim süreçlerinin uzun vadede gruplar arası ilişkileri olumlu yönde etkileyeceğini belirtmektedir. Allport (1954), bu bağlamda gruplar arası etkileşimin başarılı olabilmesi için önemli birkaç koşuldun bahsetmektedir. Buna göre gruplar arası “eşit konumun” sağlanması, “iş birliği” ve “ortak amaçların” gözetilmesi ve aynı zamanda “otoritenin” gruplar arası etkileşime destek olması gerekmektedir. Bu şartlar özellikle okul ve sınıf ortamlarında kolayca sağlanabileceğinden bu sosyal ortamlar “Gruplar Arası Temas Kuramının” bir müdahale programı olarak kullanılması için oldukça elverişlidir.

Gruplar Arası Temas Kuramı’nı test eden birçok görgül araştırma, gruplar arası etkileşimin en çatışmalı ortamlarda bile işe yarayabileceğinden bahsetmektedir (Al Ramiah ve Hewstone, 2013). Gruplar arası etkileşimin ön yargıyı azaltmadaki etkisi 500’den fazla araştırmanın birlikte incelendiği bir meta-analiz çalışmasında test edilmiş, birçok farklı grup ilişkisine bakıldığında gruplar arası etkileşim ile ön yargı arasındaki ilişkinin olumsuz olduğu belirtilmiştir (Pettigrew ve Tropp, 2006). Gruplar arası etkileşimin etkilerinin hangi yollarla ortaya çıktığını inceleyen araştırmalarda ise gruplar arası etkileşimin dış grup üyelerine empati duyma, bakış açısı geliştirme ve gruplar arası kaygıları azaltma gibi mekanizmalar üzerinden ön yargıları azalttığı görülmektedir (Pettigrew ve Tropp, 2008). Bir başka deyişle, gruplar arası etkileşim sayesinde bireyler dış grup üyeleri hakkında bilgi edinir, onları daha yakından tanıyarak farklı gruplar hakkında ufuklarını genişletir. Bu bağlamda gruplar arası etkileşimin, gruplar arası ilişkileri geliştirmesinin yanında empati ve öz açılım gibi sosyal psikolojik yetenekleri de desteklemesi mümkündür (Bağcı ve ark., 2019).

Gruplar arası etkileşimin en önemli özelliklerinden biri de etkileşimin olumlu ve nitelikli olmasıdır. Son yıllardaki çalışmalar gruplar arası etkileşim konusunda iki önemli araştırma konusunu ortaya çıkarmıştır. Bunlardan birincisi bireylerin ve özellikle çocukların etkileşimden kaçınmalarıdır.

Birçok yakın ilişki kuramında öne sürüldüğü üzere “benzerlik” ya da “bilinirlik” insanları birbirine çeken en önemli unsurlardandır. Bu sebeple bize benzer olmayan yani farklı kültürel özelliklere ve değerlere sahip dış gruptan bireyler ile etkileşim kurmak birçok noktada zor olabilmektedir (Paolini ve ark., 2021). Buna göre aynı grup üyeleri sosyal ortamların birçoğunda yalnızca birbiriyle iletişim kurmakta, yeni grup üyeleri ile etkileşim kurmaktan kaçınılmaktadırlar.

Kaçınma isteğinin yanı sıra son yıllarda Gruplar Arası Temas Kuramı’nın öne sürdüğü en önemli konulardan biri de gruplar arası etkileşimin olumsuz olabileceği bilgisidir. Uzun yıllar gruplar arası olumlu etkileşim tecrübesi üzerinde durulmasının aksine bu alanyazındaki araştırmalar gruplar arası dinamiklerde olumsuz etkileşim tecrübelerinin de önemli bir rol oynayabileceğine değinmektedir (Barlow ve ark., 2012; Paolini ve ark., 2010). Buna göre, dış gruplar ile kurduğumuz etkileşimlerin bir kısmı olumsuz olabilmekte, bu da ön yargıları azaltmak yerine çoğaltabilmektedir. Hatta olumsuz tecrübeler kategorik olarak daha fazla hatırlanabilir olacağından tutumlara daha çabuk yansiyabilir ve böylece ön yargılar artabilir. Bu bağlamda hem kaçınma tecrübelerinin hem de olumsuz gruplar arası etkileşim tecrübelerinin yaşanmasının önüne geçilmelidir. Gruplar arası olumlu etkileşim stratejilerinin işe koşulması gruplar arası tutumların ve ilişkilerin olumlu yönde gelişebilmesi için önemli yollardan birisidir.

Gruplar arası etkileşimin okullarda bir strateji olarak zamana yayılarak uygulanması yüzeysel etkileşim tecrübelerinin gruplar arası arkadaşlıklara dönüşmesinde oldukça önemlidir. Özellikle tehdit ve çatışma algısının yükselebileceği ortamlarda olumlu etkileşimden yoksun iletişimlerin, gruplar arası ilişkileri daha da olumsuz hâle getirebileceği bilinmektedir. Bu sebeple gruplar arası olumlu etkileşimin düzenli, uzun vadeli ve nitelikli ilişkileri güçlendirecek şekilde okullar ve öğretmenler aracılığı ile uygulanması farklı kültürel özelliklere sahip öğrencilerin sınıf ortamlarına entegre edilebilmesi için oldukça önemlidir. Uygulanacak gruplar arası olumlu etkileşim ve arkadaşlık stratejileri, farklı kültürel özelliklere sahip çocuklarda ön yargıları azaltıp dış grubun daha fazla benimsenmesini sağlayarak yine farklı kültürel özelliklere sahip öğrencilerde değersizlik hissini azaltmasına olanak sağlayacaktır. Böylece öğrenciler arasında olumlu bir eğitim ortamı kurulabilir. Bunun yanında gruplar arası etkileşim her iki grupta da psikolojik ve akademik iyi oluşu ve okul aidiyeti gibi fonksiyonları olumlu bir hale getirecektir. Böylelikle çocukların okul ve sınıf ortamlarına daha bağlı olmaları sağlanacaktır. Tüm bu olumlu etkiler doğrultusunda yazılan etkinlikler okul temelli Gruplar Arası Temas Kuramı’na yönelik çalışmalara büyük katkı sağlayacaktır. Göçün yoğun olduğu yerlerde gruplar arası ilişkiler zorlaşmaktadır. Bu nedenle gruplar arası etkileşim çalışmaları ve okul temelli etkinlikler gruplar arası ilişkilerin olumlu yönde gelişmesine katkı sağlayacaktır.

KAYNAKÇA

- Al Ramiah, A., & Hewstone, M. (2013). Intergroup contact as a tool for reducing, resolving, and preventing intergroup conflict: evidence, limitations, and potential. *American Psychologist*, 68(7), 527-542. <https://doi.org/10.1037/a0032603>.
- Allport, G.W. (1954). *The nature of prejudice*. Reading, MA: Addison-Wesley.
- Bağcı, S. C., Piyale, Z. E., Sen, E., & Yıldırım, O. (2019). Beyond shifting intergroup attitudes: Intergroup contact's association with socio-cognitive skills and group-based ideologies. *Journal of Theoretical Social Psychology*, 3(3), 176-188.
- Bağcı, S. C., Baysu, G., Tercan, M., & Türnüklü, A. (2022). Dealing with increasing negativity toward refugees: a latent growth curve study of positive and negative intergroup contact and approach-avoidance tendencies. *Personality and Social Psychology Bulletin*, <https://doi.org/10.1177/01461672221110325>.
- Barlow, F. K., Paolini, S., Pedersen, A., Hornsey, M. J., Radke, H. R., Harwood, J., ... & Sibley, C. G. (2012). The contact caveat: Negative contact predicts increased prejudice more than positive contact predicts reduced prejudice. *Personality and Social Psychology Bulletin*, 38(12), 1629-1643. <https://doi.org/10.1177/0146167212457953>.
- Çelik, Ç., & İçduygu, A. (2019). Schools and refugee children: The case of Syrians in Turkey. *International Migration*, 57(2), 253-267.
- Kotzur, P. F., & Wagner, U. (2021). The dynamic relationship between contact opportunities, positive and negative intergroup contact, and prejudice: A longitudinal investigation. *Journal of Personality and Social Psychology*, 120(2), 418-442. <https://doi.org/10.1037/pspi0000258>.
- Paolini, S., Harwood, J., & Rubin, M. (2010). Negative intergroup contact makes group memberships salient: Explaining why intergroup conflict endures. *Personality and Social Psychology Bulletin*, 36(12), 1723-1738. <https://doi.org/10.1177/0146167210388667>.
- Paolini, S., White, F. A., Tropp, L. R., Turner, R. N., Page-Gould, E., Barlow, F. K., & Gómez, Á. (2021). Intergroup contact research in the 21st century: Lessons learned and forward progress if we remain open. *Journal of Social Issues*, 77(1), 11-37. <https://doi.org/10.1111/josi.12427>.
- Pettigrew, T. F. (1997). Generalized intergroup contact effects on prejudice. *Personality and Social Psychology Bulletin*, 23(2), 173-185. <https://doi.org/10.1177/0146167297232006>.
- Pettigrew, T. F., & Tropp, L. R. (2006). A meta-analytic test of intergroup contact theory. *Journal of Personality and Social Psychology*, 90(5), 751-783. <https://doi.org/10.1037/0022-3514.90.5.751>.
- Pettigrew, T. F., & Tropp, L. R. (2008). How does intergroup contact reduce prejudice? Meta-analytic tests of three mediators. *European Journal of Social Psychology*, 38(6), 922-934. <https://doi.org/10.1002/ejsp.504>.
- Van Assche, J., Asbrock, F., Dhont, K., & Roets, A. (2018). The diversity challenge for high and low authoritarians: Multilevel and longitudinal effects through intergroup contact and threat. *Personality and Social Psychology Bulletin*, 44(8), 1163-1179. <https://doi.org/10.1177/0146167218764653>.

SOSYAL UYUM: GRUPLAR ARASI ETKİLEŞİM VE ARKADAŞLIK ETKİNLİKLERİNİN GENEL AMACI

Sosyal Uyum: **Gruplar Arası** Etkileşim ve Arkadaşlık Etkinlikleri'nin temel amacı, aynı sınıflarda eğitim öğretim gören *"farklı kültürel özelliklere ve değerlere"* sahip öğrencilerin, öğretmen rehberliğinde ve kolaylaştırıcılığında, *"eşit statüde"* ve *"ortak amaç etrafında"* *"iş birliği"* yapabilmelerini sağlamaktır. Bu temel amaç doğrultusunda belirlenen alt amaçlar aşağıda maddeler hâlinde sunulmuştur:

Aynı sınıflarda eğitim öğretim gören, farklı kültürel özelliklere ve değerlere sahip öğrenciler arasında:

1. Gruplar arası doğrudan ve dolaylı olarak olumlu etkileşim deneyimlerini artırmaktır,
2. Gruplar arası doğrudan olumlu etkileşim sıklığını ve niteliğini artırmaktır,
3. Gruplar arası dolaylı etkileşim sıklığını ve niteliğini artırmaktır,
4. Gruplar arası arkadaşlığı geliştirmektir,
5. Birbirlerine karşı gelecekte etkileşim kurma isteğinin gelişmesine katkı sağlamaktır,
6. Gruplar arası arkadaşlık ilişkilerinin geliştirilmesine katkı sağlamaktır,
7. Gruplar arası olumlu etkileşim deneyimlerini artırmaktır,
8. Gruplar arası iletişim kapasitesinin gelişmesine katkı sağlamaktır,
9. Gruplar arası ön yargıların azaltılmasına katkı sağlamaktır,
10. Gruplar arası güvenin geliştirilmesine katkı sağlamaktır,
11. Gruplar arası olumlu duygu ve tutumların geliştirilmesine katkı sağlamaktır.

SOSYAL UYUM: GRUPLAR ARASI ETKİLEŞİMİN VE ARKADAŞLIK ETKİNLİKLERİNİN UYGULANMASI

Etkinliklerin uygulanma sürecindeki görev ve sorumluluklar aşağıda belirtilmiştir:

1. Etkinliklerin uygulanması için gerekli malzeme ve düzenlemeler mümkün olduğunca okul yönetimi tarafından sağlanacaktır.
2. Uygulanacak olan etkinliklerin gün ve saatleri öğrencilerin ders programlarına uygun olarak planlanmalı ve öğrencilerin akademik gelişmelerini olumsuz yönde etkilememelidir.
3. Etkinliklerin uygulanacağı ortamın fiziksel koşullarına uygun olacak şekilde etkinliklerin düzenlenmesi önerilmektedir.
4. Etkinliklerin uygulanma sürecinde grup çalışmalarında her bir grupta, mutlaka bir yabancı uyruklu öğrencinin bulunmasına özen gösterilerek gruplar arası arkadaşlığın kurulmasına katkı verilmelidir.

5. Bazı etkinlikler için ön hazırlık yapılmalıdır. Bu nedenle rehber öğretmen/psikolojik danışman, sınıf rehber öğretmeni ve branş öğretmenlerinin süreç başında uygulama için hazırlanmaları gerekmektedir.
6. Etkinliklerin uygulanması sırasında öğrencilerin paylaşımlarda bulunmasında gönüllülük ilkesi esastır. Bununla birlikte öğrencilerin etkinliklere aktif katılımında bulunması teşvik edilmelidir.
7. Özel eğitim ihtiyacı olan öğrenciler için etkinlik uygun bir biçimde yeniden yapılandırılmalıdır.

ETKİNLİKLER

Etkinlik Adı

1 - SANA BİR MEKTUP VAR

Etkinliğin Amaçları	<p>Aynı sınıflarda eğitim öğretim gören, farklı kültürel özellik ve değerlere sahip öğrenciler arasında;</p> <ul style="list-style-type: none">✓ Gruplar arası doğrudan ve dolaylı etkileşimin sıklığını ve niteliğini artırmak,✓ Gruplar arası etkileşim istek ve fırsatlarını artırmak,✓ Gruplar arası arkadaşlığı ve iş birliğini geliştirmek,✓ Gruplar arası sosyal mesafenin azalmasına katkı sağlamak.
Etkinliğin Kazanımları	<p>Öğrenciler;</p> <ul style="list-style-type: none">✓ Gruplar arası doğrudan etkileşime ve iletişime istekli olur,✓ Gruplar arası iletişimde esnek ve kabul edici olur,✓ İş birliği içinde yardımlaşarak çalışır.
Hedef Kitle	Ortaokul
Kişi Sayısı	Sınıf mevcudu
Materyal	Zarf yapımında kullanılacak çeşitli malzemeler Renkli kâğıtlar Yapışkanlı şekiller Yapıştırıcılar Makaslar Kalemler
Süre	Bir ders saati
Yer	Sınıf/Okul bahçesi
Etkinlik Akış Süreci	<ul style="list-style-type: none">✓ Öğretmen, sınıfa girerek öğrencileri selamlar ve bir etkinlik yapılacağını duyurur. Öğrencilerden içinde sevgi, saygı, fedakârlık, dostluk adalet, eşitlik, barış gibi kavramların yer aldığı bir özlü söz düşünmelerini ya da kendilerinin bu kavramlarla ilgili birer cümle kurmalarını ister.✓ Öğrenciler farklı kültürel özellik ve değerlere sahip olacak şekilde ikişer kişilik gruplara ayrılır. Öğretmen: <i>"Sana Bir Mektup Var isimli etkinliğimize başlıyoruz. Öncelikle grup olarak önünüzdeki malzemelerden birer zarf tasarlamanızı istiyorum. Bu zarfları tasarlarken biriniz fikir verecek diğeriniz o fikri gerçekleştirecek. Daha sonra aynı işlemi ikinci kişi için de bu şekilde yapacaksınız. Zarflarınızı istedi-</i>

ğiniz renge boyayabilir; çiçek, yıldız gibi nesnelere süsleyebilirsiniz. Zarfların tasarımını tamandıktan sonra kendi tasarımınız olan zarfın içine seçtiğiniz özlü sözleri koyabilirsiniz. Her grubun böylece iki zarfı olmuş olacak” der.

- ✓ Öğrenciler zarflarını tasarlar ve içine hazırlanan cümleleri yerleştirip zarfı kapattıktan sonra etkinliğin ikinci aşamasına geçilir.
- ✓ Öğretmen hazırlanan zarfları bir poşete koyar, öğrenciler kura yoluyla zarfları alır ancak kendi zarflarını almamaya dikkat eder.
- ✓ Öğretmen, öğrencileri bahçeye çıkarır, öğrenciler çember oluşturur. Gönüllü bir öğrenci “Yağ satarım, bal satarım.” şarkısını söyler ve çemberin etrafında dolaşır. Daha sonra rastgele bir arkadaşının arkasına elindeki zarfı bırakır. Zarfı alan öğrenci de aynı şekilde ilerler.
- ✓ Bütün öğrenciler zarf aldıktan sonra herkes zarflarını açar ve zarfı hazırlayan öğrenciyi bulmaya çalışır. Herkes zarfını hazırlayan kişiyi bulduktan sonra süreç sonlandırılır.

Değerlendirme ve Kapanış Öğrencilere oyun sırasında gösterdikleri katılım, gruplarına yaptıkları katkılar ve performansları ile ilgili olumlu geri bildirimler verilir. Ardından aşağıdaki sorular yöneltilerek öğrencilerin duygu ve düşüncelerini ifade etmeleri sağlanır.

- ✓ *Daha önce bir arkadaşınıza mektup yazma deneyiminiz oldu mu? Olduysa kısaca deneyiminizi anlatır mısınız?*
- ✓ *Zarfı alan cümleler hakkında neler düşünüyorsunuz?*

Değerlendirme sorularına yanıt vermeleri için gönüllü öğrencilere söz verilir. Her öğrencinin sürece dâhil olmasına özen gösterilir. Bu süreçte yabancı uyruklu öğrenciler söz almak istemezlerse öğretmenin cesaretlendirmesi ile onların da görüşlerinin ve duygularının alınmasına dikkat edilir. Öğrencilere teşekkür edilerek etkinlik sonlandırılır.

İlave Bilgi ve Uyarılar Gruplar arası etkileşimin, düşüncelerin, duyguların ve davranışların olumlu bir şekilde gelişip gelişmediği gözlenir.

Etkinlik Adı

2 - HAKLARIMIZLA BİRİZ

Etkinliğin Amaçları	<p>Aynı sınıflarda eğitim öğretim gören, farklı kültürel özellik ve değerlere sahip öğrenciler arasında;</p> <ul style="list-style-type: none">✓ Gruplar arası doğrudan ve dolaylı etkileşimin sıklığını ve niteliğini artırmak,✓ Gruplar arası arkadaşlığı ve iş birliğini geliştirmek,✓ Gruplar arası olumlu tutumların geliştirilmesine katkı sağlamak,✓ Gruplar arası benzerliklerin geliştirilmesine katkı sağlamak.
Etkinliğin Kazanımları	<p>Öğrenciler;</p> <ul style="list-style-type: none">✓ Gruplar arası arkadaşlık ilişkilerini geliştirir,✓ Gruplar arası benzerliklerin farkına varır,✓ Gruplar arası doğrudan etkileşime ve iletişime istekli olur.
Hedef Kitle	Ortaokul
Kişi Sayısı	Sınıf mevcudu
Materyal	Ek-1 Çocuk Hakları Boya kalemleri Grup sayısı kadar resim kâğıdı
Süre	Bir ders saati
Yer	Sınıf/Okul bahçesi
Etkinlik Akış Süreci	<ul style="list-style-type: none">✓ Öğretmen, sınıfa girerek öğrencileri selamlar ve “<i>Haklarımızla Biriz</i>” etkinliği ile ilgili öğrencilerini bilgilendirir. Öğretmen, çocuk haklarıyla ilgili öğrencilerine kısa bir bilgilendirme yapar.✓ Çocukların farklı kültürel özellik ve değerlere sahip olsalar da aynı haklara sahip oldukları üzerinde durulur.✓ Öğretmen, öğrencileri dörder kişiden oluşan gruplara ayırır. Öğretmen, grupları oluştururken grupların farklı kültürel özellik ve değerlere sahip öğrencilerden oluşmasına dikkat eder.✓ Öğretmen Ek-1’de yer alan cümleleri, grup sayısı kadar çoğaltarak şerit hâlinde kesip gruplara dağıtır.✓ Öğretmen yazılı hakları incelemeleri ve üzerinde konuşup tartışmaları için öğrencilere yeterli zaman verir.

- ✓ Öğretmen her gruba boş bir resim kâğıdı dağıtır ve öğrencilerden iş birliği ile istedikleri bir çocuk hakkının resmini yapmalarını ister. Resim çizilirken tüm grup üyelerinin sürece katılımı sağlanır.
- ✓ Resimler tamamlandıktan sonra gruplardan yaptıkları resimleri diğer grup üyelerine göstermeleri istenir.
- ✓ Resmini gösteren grubun, hangi çocuk hakkını resmettiği diğer grup üyeleri tarafından bulunmaya çalışılır.
- ✓ Öğretmen, öğrencilere etkinliğin ikinci aşamasında sözsüz anlatım yapacaklarını söyler. Öğretmen, grup içerisinde seçilen bir öğrencinin, grubun seçtiği bir hakkı diğer grup üyelerine sözsüz bir şekilde anlatmasını ve diğer grubun üyelerinin de anlatılan bu hakkı bulmalarını ister.
- ✓ Sözsüz anlatım çağrışım yapacakları olaylar şeklinde de olabilir.
- ✓ Etkinlik diğer grup üyelerinin de sürece katılımlarıyla bir süre devam ettikten sonra sonlandırılır.

Değerlendirme ve Kapanış

Öğrencilere oyun sırasında gösterdikleri katılım, gruplarına yaptıkları katkılar ve performansları ile ilgili olumlu geri bildirimler verilir. Ardından aşağıdaki sorular yöneltilerek öğrencilerin duygu ve düşüncelerini ifade etmeleri sağlanır.

- ✓ *Etkinliğin en çok hangi aşamasını beğendin? Neden?*
- ✓ *En çok hangi çocuk hakkı dikkatini çekti?*
- ✓ *Çocuk hakları ile ilgili neler düşünüyorsun?*
- ✓ *Çocuklar başka hangi haklara sahip olmalıdır?*

Değerlendirme sorularına yanıt vermeleri için gönüllü öğrencilere söz verilir. Her öğrencinin sürece dâhil olmasına özen gösterilir. Bu süreçte yabancı uyruklu öğrenciler söz almak istemezlerse öğretmenin cesaretlendirmesi ile onların da görüşlerinin ve duygularının alınmasına dikkat edilir. Öğrencilere teşekkür edilerek etkinlik sonlandırılır.

İlave Bilgi ve Uyarılar

Gruplar arası etkileşimin, düşüncelerin, duyguların ve davranışların olumlu bir şekilde gelişip gelişmediği gözlenir.

Öğretmen kendi uyarladığı çocuk haklarını da kullanabilir.

Okula gitmek ve eğitim görmek her çocuğun hakkıdır.

İhmal, istismar, şiddet ve tehlikelere karşı korunmak her çocuğun hakkıdır.

Her çocuğun barış ortamında yaşama ve savaşlardan korunma hakkı vardır.

Oyun oynamak her çocuğun hakkıdır.

Çocuk hakları, bütün çocuklar içindir.

Temiz bir çevrede yaşamak her çocuğun hakkıdır.

Sevgi ve ilgi görmek her çocuğun hakkıdır.

18 yaşından önce çalıştırılmamak her çocuğun hakkıdır.

Dengeli ve düzenli beslenme her çocuğun hakkıdır.

Her çocuğun sağlık hizmetinden yararlanma hakkı vardır.

Etkinlik Adı

3 - TUT ŞU İPİN UCUNU

Etkinliğin Amaçları	<p>Aynı sınıflarda eğitim öğretim gören, farklı kültürel özellik ve değerlere sahip öğrenciler arasında;</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ Gruplar arası doğrudan ve dolaylı etkileşimin sıklığını ve niteliğini artırmak, ✓ Gruplar arası etkileşim istek ve fırsatlarını artırmak, ✓ Gruplar arası arkadaşlığı ve iş birliğini geliştirmek, ✓ Gruplar arası iletişim kapasitesinin gelişmesine katkı sağlamak.
Etkinliğin Kazanımları	<p>Öğrenciler;</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ Gruplar arası arkadaşlık ilişkilerini geliştirir, ✓ Gruplar arası doğrudan etkileşim ve iletişime istekli olur, ✓ Gruplar arası iletişimde esnek ve kabul edici olur.
Hedef Kitle	Ortaokul
Kişi Sayısı	Sınıf mevcudu
Materyal	<p>İp Halat veya imkânlar ölçüsünde belirli uzunlukta kurdele Kâğıt</p>
Süre	Bir ders saati
Yer	Sınıf/Okul bahçesi
Etkinlik Akış Süreci	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Öğretmen sınıfa girerek öğrencileri selamlar ve bu derste “tam sayılar” ile ilgili bir etkinlik yapacaklarını söyler. Bu etkinlik için öğrencileri okul bahçesine çıkarır. ✓ Öğretmen, en az iki metre uzunluğunda iki halat ile bahçeye çıkar. Öğrencilere halatın sayı doğrusunu simgelediğini söyler. Halatın pozitif ve negatif yönünü öğretmen belirler ve bunu öğrencileriyle paylaşır. Daha önceden hazırlanmış olduğu -7, -5, -3, -2, -1, 0, 1, 2, 3, 5 gibi tam sayıları sınıftaki öğrenci sayısı kadar hazırlar. ✓ Öğretmen öğrencileri okul bahçesine çıkarır ve öğrencileri iki gruba ayırır. Bu grupları oluştururken yabancı uyruklu öğrencilerin katılımına önem gösterilir. Okul bahçesinde, tam sayıların yazılmış olduğu bu kâğıtlar, iki gruptan beşer kişiye rastgele dağıtır. Mümkün olduğu sürece bu beş kişilik gruplarda yabancı uyruklu öğrencilerin olmasına özen gösterir. Bu öğrenciler öğretmenin komu-

tu ile sayı doğrusundaki dizilimini gerçekleştirirler. Bu süreçte kendi aralarında yan yana durarak ve birbirlerini yönlendirerek etkileşimle bir dizilim gerçekleştirirler.

- ✓ Öğrenciler halatta sıralanır ve sağ elleri ile halatı tutarken sol elleri ile elindeki tam sayıyı göstermeleri istenir. Dizilimi doğru yapan ilk grup 10 puan kazanır.
- ✓ Kazanan öğrenciler diğer öğrenciler tarafından alkışlanır ve öğretmen tarafından tebrik edilir. Bu şekilde öğrenciler grup çalışması yaparak sosyal etkileşimde bulunmuş olur.
- ✓ Öğretmen bu sefer sıfırın kim olacağını önceden belirler, sıfır sayısını tutması gereken öğrencilere kâğıtlarını verir. Sonra yine farklı iki gruptan altışar öğrenci seçilir ve bu 6 öğrenciye rastgele 6 tam sayı verilir. Daha sonra bu öğrencilerden hızlı bir şekilde doğru sıralamayı yapmaları istenir.
- ✓ Bu etkinlik ders sonuna kadar böyle devam ettirilir. Bir yandan tam sayıların sıralaması öğretilirken diğer yandan farklı sosyal kimliklere sahip öğrencilerle etkileşim sağlanır ve öğrencilerin aynı hedefler doğrultusunda iş birliği içerisinde çalışmalarını sağlanır.

Değerlendirme ve Kapanış

- ✓ Değerlendirme sorularına yanıt vermeleri için gönüllü öğrencilere söz verilir. Her öğrencinin sürece dâhil olmasına özen gösterilir. Bu süreçte yabancı uyruklu öğrenciler söz almak istemezlerse öğretmenin cesaretlendirmesi ile onların da görüşlerinin ve duygularının alınmasına dikkat edilir. Öğrencilere teşekkür edilerek etkinlik sonlandırılır.
- ✓ Öğrencilerin, bu oyun aracılığıyla hem gruba aidiyet duygusu kazanması hem de birbirleriyle etkileşim kurarak akademik yönden gelişmesi sağlanmış olacaktır.

İlave Bilgi ve Uyarılar

Gruplar arası etkileşimin, düşüncelerin, duyguların ve davranışların olumlu bir şekilde gelişip gelişmediği gözlenir.

Halat üzerinde öğrenciler yan yana sıralanırken hızlı olan grup kazanacağı için, öğrencilerin sıralama yaparken birbirlerine çarpmaması konusunda uyarıda bulunulur.

Etkinlik Adı

4 - ARKADAŞLIK BİLEKLİĞİ

Etkinliğin Amaçları	<p>Aynı sınıflarda eğitim öğretim gören, farklı kültürel özellik ve değerlere sahip öğrenciler arasında;</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ Gruplar arası doğrudan ve dolaylı etkileşimin sıklığını ve niteliğini artırmak, ✓ Gruplar arası etkileşim istek ve fırsatlarını artırmak, ✓ Gruplar arası arkadaşlığı ve iş birliğini geliştirmek, ✓ Gruplar arası sosyal mesafenin azalmasına katkı sağlamak.
Etkinliğin Kazanımları	<p>Öğrenciler;</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ Gruplar arası etkileşimi ve arkadaşlık ilişkilerini geliştirir, ✓ Gruplar arası doğrudan etkileşime ve iletişime istekli olur.
Hedef Kitle	Ortaokul
Kişi Sayısı	Sınıf mevcudu
Materyal	<p>Farklı renklerde boncuklar</p> <p>Boncukları dizmek için yeterli uzunluğa sahip ipler</p> <p>Makas</p>
Süre	Bir ders saati
Yer	Sınıf/Okul bahçesi
Etkinlik Akış Süreci	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Öğretmen, sınıfa girerek öğrencileri selamlar ve boncukların olduğu kutuyu öğrencilere göstererek <i>"Bugün yapacağımız etkinlikten sonra okulda olmadığımız zamanlarda bile sınıf arkadaşlarımız bizim yanımızdaymış gibi hissedeceğiz."</i> diyerek öğrencilerin dikkatini çeker. ✓ Öğretmen sırayla her öğrencinin gelip boncuk kutusundan sevdiği bir renkten sınıf mevcudu kadar almasını ister. ✓ Tüm öğrenciler boncuklarını aldıktan sonra öğretmen öğrencilerden bir tanesi kendilerinde kalacak şekilde ellerindeki diğer boncukları sınıf arkadaşlarına sırayla dağıtmalarını ister. ✓ Boncuklar dağıtıldıktan sonra öğrencilere ipler verilir ve ellerindeki boncukları iplere dizerek kendilerine bir dostluk bilekliği yapmalarını ister. ✓ Öğrenciler bilekliklerini tamamladıktan sonra öğretmen <i>"Bu bileklik sayesinde her zaman birbirimizin yanında olabileceğiz. Bilekliklerimize baktıkça yalnız olmadığımızı ve bir gruba ait olduğumuzu hissedebileceğiz."</i> diyerek etkinliği bitirir.

Alternatif Uygulama

- ✓ Öğretmen öğrencileri selamlar *"Bugün renklerle kendimizi tanımaya ve arkadaşlarımıza tanıtmaya çalışacağımız bir etkinlik yapacağız. Bu sayede arkadaşlık ilişkilerimizi geliştirmiş olacağız. Hadi şimdi boncuk kutumuzda yer alan renklere bakalım."* der.
- ✓ Boncukların renklerine olumlu kişilik özellikleri ve değerler atfedilir ve bunlar tahtaya yazılır. Örneğin:
 - Kırmızı -> Yardımseverlik,
 - Mavi -> Anlayışlı olmak,
 - Sarı -> Dostluk,
 - Yeşil -> Doğa sevgisi,
 - Siyah -> Sabırlı olmak,
 - Turuncu -> Başarı,
 - Mor -> Saygı,
 - Pembe -> İyi niyet,
 - Lacivert -> Sorumluluk gibi...
- ✓ Öğretmen, öğrencilere sahip olduklarını düşündükleri özellikleri temsil eden renklerde 5 tane boncuk almalarını söyler.
- ✓ Öğrenciler sınıf mevcuduna göre 3'er veya 4'er kişilik gruplara ayrılır. Öğretmen grupları oluştururken farklı kültürel özelliklere ve değerlere sahip öğrencilerin gruplarda yer almasına özen gösterir. Her öğrenci elindeki boncukların renklerine göre "5" kişisel özelliğini arkadaşlarına anlatır. Böylece öğrenciler birbirlerine ilişkin özellikleri öğrenme ve tanıma şansı elde eder.
- ✓ Öğrenciler, ellerindeki boncukları kullanarak grup arkadaşlarının kişilik özelliklerini temsil edecek şekilde onlara bileklik yaparlar. Son olarak sınıftaki her öğrencinin kendi seçtiği boncukla temsil edildiği büyük bir sınıf zinciri oluşturulur ve bu zincir sınıfın uygun bir yerine asılır.

Değerlendirme ve Kapanış

- ✓ Bileklik yapımının ardından öğrencilere bileklikleri ile ne düşündükleri ve ne hissettikleri sorulur. Değerlendirme sorularına yanıt vermeleri için gönüllü öğrencilere söz verilir. Her öğrencinin sürece dâhil olmasına özen gösterilir. Bu süreçte yabancı uyruklu öğrenciler söz almak istemezlerse öğretmenin cesaretlendirmesi ile onların da görüşlerinin ve duygularının alınmasına dikkat edilir.

-
- ✓ Öğrencilerin düşünce ve duygularını paylaşımlarının ardından öğretmen sınıfa farklılıkların bir arada olması, bir gruba ait olmak ve sosyal destek grubu ile ilgili bilgiler verir. Öğrencilere teşekkür edilerek etkinlik sonlandırılır.
-

İlave Bilgi ve Uyarılar

Gruplar arası etkileşimin, düşüncelerin, duyguların ve davranışların olumlu bir şekilde gelişip gelişmediği gözlenir.

Boncuklar yetersiz gelirse öğretmen öğrencilere ortak kutudan ihtiyacı kadar alabileceklerini belirtir.

Renkli pipetler kesilerek boncuk hâline dönüştürülebilir.

Etkinlik Adı

5 - BALONUNU BUL

Etkinliğin Amaçları	<p>Aynı sınıflarda eğitim öğretim gören, farklı kültürel özellik ve değerlere sahip öğrenciler arasında;</p> <ul style="list-style-type: none">✓ Gruplar arası doğrudan ve dolaylı etkileşimin sıklığını ve niteliğini artırmak,✓ Gruplar arası etkileşim istek ve fırsatlarını artırmak,✓ Gruplar arası arkadaşlığı ve iş birliğini geliştirmek,✓ Gruplar arası ön yargıların azaltılmasına katkı sağlamak.
Etkinliğin Kazanımları	<p>Öğrenciler;</p> <ul style="list-style-type: none">✓ Gruplar arası arkadaşlık ilişkilerini geliştirir,✓ Gruplar arası doğrudan etkileşime ve iletişime istekli olur,✓ İş birliği yapmaya ve yardımlaşmaya istekli olur,✓ Gruplar arası ön yargının azaltılmasına katkı sağlar.
Hedef Kitle	Ortaokul
Kişi Sayısı	Sınıf mevcudu
Materyal	Ek-1 Kelimeler Sınıf mevcudunun iki katı sayıda renkli balon Asetat kalemi ya da keçeli kalem Ses sistemi/Hoparlör
Süre	Bir ders saati
Yer	Sınıf/Okul bahçesi
Etkinlik Akış Süreci	<ul style="list-style-type: none">✓ Öğretmen, elinde rengârenk balonlarla sınıfa girerek öğrencileri selamlar ve her bir öğrenciye şişirmesi için iki balon verir. Öğrencilerden balonlarını şişirmelerini ister.✓ Öğretmen Ek-1’de yer alan kelimeleri balonların üzerine yazar.✓ Öğretmen, Ek-1’de yer alan kelimeleri sınıf mevcudu kadar küçük boyuttaki kâğıtlara da yazar.✓ Sınıftaki sıralar kenara çekilir ve sınıf içerisinde boş bir alan oluşturulur. Öğrenciler şişirdikleri balonları ortaya atar ve balonların etrafında çember oluştururlar.

- ✓ Öğretmen, kâğıtlarda yer alan kelimeleri öğrencilere dağıtır.
- ✓ Öğrenciler, öğretmenin verdiği kâğıtta yazan kelimelerin yazılı olduğu balonları bulmaya çalışır. Balon bulma aşamasında hareketli bir müzik açılabilir. Balonlar bulunduktan sonra her öğrenci elindeki kelimenin geçtiği bir cümle kurar ve arkadaşlarına söyler.
- ✓ Daha sonra her öğrencinin eline iki balon almasını ister. Öğrenciler beşerli gruplar oluşturur. Öğretmen grupları oluştururken farklı kültürel özelliklere ve değerlere sahip öğrencilerin gruplarda yer almasına özen gösterir. Oluşturulan gruplar, kendilerine gelen kelimelerle ortak bir hikâyeye yazarlar. Hikâyeler paylaşılır ve etkinlik sonlandırılır.

Değerlendirme ve Kapanış Öğrencilere oyun sırasında gösterdikleri katılım, gruplarına yaptıkları katkılar ve performansları ile ilgili olumlu geri bildirimler verilir. Ardından aşağıdaki sorular yöneltilerek öğrencilerin duygu ve düşüncelerini ifade etmeleri sağlanır.

- ✓ *Etkinliği yaparken neler hissettiniz?*
- ✓ *Etkinlik yaparken size gelen kelimeler ile ilgili neler düşündünüz?*
- ✓ *Etkinlik sonunda ortak hikâyeye yazmak nasıl hissettirdi?*

Değerlendirme sorularına yanıt vermeleri için gönüllü öğrencilere söz verilir. Her öğrencinin sürece dâhil olmasına özen gösterilir. Bu süreçte yabancı uyruklu öğrenciler söz almak istemezlerse öğretmenin cesaretlendirmesi ile onların da görüşlerinin ve duygularının alınmasına dikkat edilir. Öğrencilere teşekkür edilerek etkinlik sonlandırılır.

İlave Bilgi ve Uyarılar Gruplar arası etkileşimin, düşüncelerin, duyguların ve davranışların olumlu bir şekilde gelişip gelişmediği gözlenir.

Etkinlik zaman durumuna göre iki ders saati olarak planlanabilir.

Ek-1 sınıf mevcuduna göre çoğaltılır.

Kardeşlik

Dostluk

Yardımlaşma

Arkadaşlık

Mutluluk

Umut

Sevgi

Saygı

Huzur

Aile

Okul

Çevre

Oyun

Neşe

Anlayış

İş Birliği

Etkileşim

İletişim

Sohbet

Gülümsemek

Huzur

Paylaşmak

Etkinlik Adı

6 - BİR KELİME BİR İŞLEM

Etkinliğin Amaçları	<p>Aynı sınıflarda eğitim öğretim gören, farklı kültürel özellik ve değerlere sahip öğrenciler arasında;</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ Gruplar arası doğrudan ve dolaylı etkileşimin sıklığını ve niteliğini artırmak, ✓ Gruplar arası etkileşim istek ve fırsatlarını artırmak, ✓ Gruplar arası arkadaşlığı ve iş birliğini geliştirmek, ✓ Gruplar arası iş birliğine katkı sağlamak.
Etkinliğin Kazanımları	<p>Öğrenciler;</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ Gruplar arası arkadaşlık ilişkilerini geliştirir, ✓ Gruplar arası doğrudan etkileşime ve iletişime istekli olur, ✓ Gruplar arası etkinliklerde iş birliği yapmaya ve yardımlaşmaya istekli olur.
Hedef Kitle	Ortaokul
Kişi Sayısı	Sınıf mevcudu
Materyal	<p>A4 boyutunda kâğıtlar Asetat kalemi ya da keçeli kalem Siyah ve beyaz torbalar Kutu</p>
Süre	Bir ders saati
Yer	Sınıf/Okul bahçesi
Etkinlik Akış Süreci	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Öğretmen, sınıfa girerek öğrencileri selamlar ve öğrencileri sekizerli gruplara ayırır. ✓ Her grupta yabancı uyruklu öğrencilerin olmasına özen gösterir. Her grubun kendine bir isim bulmasını söyler. Gruplar, isimlerini kararlaştırdıktan sonra isimlerini küçük bir kâğıda yazıp kura için kutuya atarlar. Grupların sıralaması kura yoluyla belirlenir. ✓ Sıralamanın belirlenmesinden sonra gruplara sevinçlerini gösterebilecekleri, "özel bir hareket" (çak yapmak, parmaklarını birleştirip kalp şekli yapmak vb.) bulmaları söylenir. Burada amaç takım ruhu oluşturmaktır. ✓ Öğretmen öğrenci sayısı kadar A4 kâğıdı alır. Her bir kâğıda uzaktan da okunacak bir biçimde bütün harfleri yazar. Sesli harfleri beyaz torbaya, sessiz harfleri siyah torbaya koyar.

- ✓ Öğretmen kurayla belirlenen ilk gruptaki 8 öğrenciyi tahtaya davet eder. Masanın üstündeki torbalardan öğrencilerin dördü sessiz, diğer dördü sesli harf çeker. Öğrenciler, herkesin görebileceği (sınıf tahtasının önü) bir yere geçip ellerindeki kâğıtları göğüs hizasında tutarlar ve yan yana dizilirler. Sınıftaki diğer öğrencilere de boş A4 kâğıdı ve kalem verilir.
- ✓ Öğretmen, oturan öğrencilere dönüp şöyle der: *“Şimdi kelime türetme zamanı. Arkadaşlarınızın tuttuğu harflerden anlamlı kelimeler türetmenizi istiyorum. Her biriniz 30 saniye içinde önünüzdeki kâğıtlara kısa ya da uzun bir kelime yazmalısınız. Yazdığınız kelimelerin harf sayısı kadar grubunuz puan alacak. Her harf 1 kez kullanılacak.”*
- ✓ Tüm gruplar tahtaya çıkıncaya kadar oyun sürer.
- ✓ Oyun esnasında grupların topladığı puanlar tahtaya yazılır. Puanları açıklanırken gruplar özel hareketlerini yaparlar. Oyun sonunda en çok puanı toplayan grup tahtaya çıkıp grubun özel hareketini yapar.
- ✓ Öğretmen ikinci turda işlem oyunu kısmına geçer. 1’den 9’a kadar rakamları A4 boyutundaki kâğıtlara sınıfta herkesin görebileceği büyüklükte yazar ve beyaz torbaya atar. Siyah torbaya da toplama +, çıkarma -, çarpma x, bölme: sembollerini yazıp atar.
- ✓ Daha sonra ilk grup tekrar tahtaya çıkar. Bu gruplardan dört öğrenci rakamların olduğu torbadan, diğer dört öğrenci de işlem sembollerinin olduğu torbadan birer kâğıt çeker. Tahtada öğrenciler rastgele sıralanırlar.
- ✓ Oturan öğrenciler tahtada gördükleri sayı ve dört işlem sembollerini birer kez kullanmak şartıyla, öğretmenin belirleyeceği iki basamaklı sayıyı oluşturmaya çalışır.
- ✓ Öğretmen şu açıklamayı yapar: *“Sizlere iki basamaklı bir sayı söyleyeceğim. Örneğin bulmanız gereken sayı 25 olsun. Tahtada gördüğünüz rakam ve dört işlem sembollerini birer kez kullanmak şartıyla, benim belirleyeceğim bu iki basamaklı sayıya ulaşmaya çalışacaksınız. 25 sayısını bulursanız 10 puan, 24 bulursanız 9 puan, 23 bulursanız 8 puan alırsınız. Bu oyunumuzda grup içinde beraber düşünüp sonucu bulacaksınız.”*

Çözüm Örneği: Torbalardan çekilen rakamlar 4, 6, 8, 9 işaretler “+, -, :, x” şeklinde olsun. Öğretmenin öğrencilerden istediği sayı 25 olsun. Her rakamı ve her işareti bir kez kullanmak şartıyla (Bütün rakam ve işaretleri kullanmak zorunlu değil) çözüm şu şekilde olabilir:

$$4 \times 6 = 24 \dots\dots 9 - 8 = 1 \dots\dots 24 + 1 = 25\dots$$

-
- ✓ Oyun planlaması bir kelime bir işlem oyunu oynatacak şekilde düzenlenebilir. Kelimeler oluşturulurken sınıfta bu kelimelerin anlamları da açıklanabilir. Özellikle kelime anlamlarının açıklanması yabancı uyruklu öğrenciler açısından faydalı olacaktır.

Değerlendirme ve Kapanış Öğrencilere oyun sırasında gösterdikleri katılım, gruplarına yaptıkları katkılar ve performansları ile ilgili olumlu geri bildirimler verilir. Ardından aşağıdaki sorular yöneltilerek öğrencilerin duygu ve düşüncelerini ifade etmeleri sağlanır.

- ✓ *Oyun oynarken nasıl hissettiniz?*
- ✓ *Oyun içerisinde zorlandığınız anlar oldu mu?*
- ✓ *Zorlandıysanız hangi konularda zorlandınız?*
- ✓ *Grup halinde oynamak size nasıl hissettirdi?*

Değerlendirme sorularına yanıt vermeleri için gönüllü öğrencilere söz verilir. Her öğrencinin sürece dâhil olmasına özen gösterilir. Bu süreçte yabancı uyruklu öğrenciler söz almak istemezler ise öğretmenin cesaretlendirmesi ile onların da görüşlerinin ve duygularının alınmasına dikkat edilir. Öğrencilere teşekkür edilerek etkinlik sonlandırılır.

İlave Bilgi ve Uyarılar Gruplar arası etkileşimin, düşüncelerin, duyguların ve davranışların olumlu bir şekilde gelişip gelişmediği gözlenir.

Etkinlik Adı

7 - ARKADAŞIM, BEN VE BALON

Etkinliğin Amaçları	<p>Aynı sınıflarda eğitim öğretim gören, farklı kültürel özellik ve değerlere sahip öğrenciler arasında;</p> <ul style="list-style-type: none">✓ Gruplar arası doğrudan ve dolaylı etkileşimin sıklığını ve niteliğini artırmak,✓ Gruplar arası etkileşim istek ve fırsatlarını artırmak,✓ Gruplar arası arkadaşlığı ve iş birliğini geliştirmek,✓ Gruplar arası sosyal mesafenin azalmasına katkı sağlamak.
Etkinliğin Kazanımları	<p>Öğrenciler;</p> <ul style="list-style-type: none">✓ Gruplar arası benzerliklerinin farkına varır,✓ Karşılıklı etkileşimde bulunarak birbirlerinin yaşadıklarını ve hissettiklerini fark eder.
Hedef Kitle	Ortaokul
Kişi Sayısı	Sınıf mevcudu
Materyal	Grup sayısı kadar balon Kâğıt/not defteri Kalem Müzik seti
Süre	Bir ders saati
Yer	Sınıf/Okul bahçesi
Etkinlik Akış Süreci	<ul style="list-style-type: none">✓ Öğretmen sınıfa girerek öğrencileri selamlar ve grup üyelerinden birisinin mümkün olduğunca yabancı uyruklu olmasına özen göstererek ikili gruplar oluşturur. Böylece yabancı uyruklu ve Türk öğrencilerin birbirleri ile doğrudan etkileşimi sağlanmış olur. <p>Birinci aşama:</p> <ul style="list-style-type: none">✓ Gruptan bir kişi kalem, diğer kişi ise kâğıt olarak isimlendirilir. Gruplarda bulunan üyelerden kâğıt grubundaki kâğıt, kalem grubundaki kalem alıp gelir.✓ Kâğıt grubundan bir çember oluşturmaları istenir. Çember oluşunca çemberdeki öğrencilerden yüzlerini çemberin dışına dönmeleri istenir.✓ Kâğıt grubunun oluşturduğu çemberin dışında, kalem grubunun üyeleri, grup arkadaşının tam karşısına geçecek biçimde bir dış çember oluşturur. Gruplar iki

dakika boyunca "arkadaşlık" sözcüğünün çağrıştırdığı "sözcükleri" yazar. Sözcüklerin yazıldığı kâğıt, iç çemberdeki kâğıt grubunda kalır.

- ✓ Kâğıt grubunun oluşturduğu çemberin dışında, kalem grubunun üyeleri, grup arkadaşının tam karşısına geçecek biçimde bir dış çember oluşturur. Gruplar iki dakika boyunca "arkadaşlık" sözcüğünün çağrıştırdığı "sözcükleri" yazar. Sözcüklerin yazıldığı kâğıt, iç çemberdeki kâğıt grubunda kalır.

İkinci aşama:

- ✓ Dış çemberdeki "kalem grubu" sağa doğru üç kişi geçerek iç çemberdeki dördüncü kâğıdın karşısında durur.
- ✓ Grup üyeleri kâğıttaki sözcükleri kullanarak yedi dakika içinde "arkadaşlık" konulu bir şiir yazar.

Üçüncü aşama:

- ✓ Kâğıt grubu yerinde sabit kalır ve kalem grubundakiler bir kez daha sağa doğru üç kâğıdı geçerek dördüncünün karşısında durur.
- ✓ Öğretmen dış çemberde bulunan öğrencilere birer balon verir. Öğrenciler balonları şişirip bağlar
- ✓ Elinde balon olan öğrenciler ile elinde şiir olan öğrenciler sırt sırta dönerler. Sırt sırta dönen öğrencilerin arasına balon yerleştirilir.
- ✓ İki kişi beraber sırt sırta verip balonu sırtlarının arasında tutarken elinde şiir olan öğrenci şiiri diğer öğrenciye okur.

Dördüncü aşama:

- ✓ Okumalar bitince elinde balon olan öğrenciler yine sağa doğru üç kişi geçip dördüncünün önünde dururlar ve az önceki gibi sırt sırta vermiş iki kişi balonu aralarında tutarken şiir okunur. Aynı döngü bir kez daha tekrarlanır.
- ✓ Öğretmen öğrencilerin bu emeğini ve arkadaşlığını kutlamak için bir müzik açacağını söyler.
- ✓ Öğrenciler bu defa müzik eşliğinde aralarında balon varken sırt sırta dans etmeleri gerekmektedir.
- ✓ Dans son çift kalana kadar devam eder. Balonu düşen gruplar yan tarafta dans etmeye devam eder.
- ✓ Zaman kalırsa çiftlerle oyun yeniden oynanabilir.

Değerlendirme ve Kapanış Öğrencilere etkinliğe katılımları ve gruplarına yaptıkları katkılarla ilgili olumlu geri bildirimler verilir. Öğrencilere teşekkür edilerek etkinlik sonlandırılır.

İlave Bilgi ve Uyarılar Gruplar arası etkileşimin, düşüncelerin, duyguların ve davranışların olumlu bir şekilde gelişip gelişmediği gözlenir.

Etkinlik Adı

8 - BİZ BÜTÜNÜZ

Etkinliğin Amaçları	<p>Aynı sınıflarda eğitim öğretim gören, farklı kültürel özellik ve değerlere sahip öğrenciler arasında;</p> <ul style="list-style-type: none">✓ Gruplar arası doğrudan ve dolaylı etkileşimin sıklığını ve niteliğini artırmak,✓ Gruplar arası etkileşim istek ve fırsatlarını artırmak,✓ Gruplar arası arkadaşlığı ve iş birliğini geliştirmek,✓ Gruplar arası ön yargıların azaltılmasına katkı sağlamak.
Etkinliğin Kazanımları	<p>Öğrenciler;</p> <ul style="list-style-type: none">✓ Gruplar arası arkadaşlık ilişkilerini geliştirir,✓ Gruplar arası doğrudan etkileşime ve iletişime istekli olur,✓ Gruplar arası etkinliklerde iş birliği yapmaktan ve yardımlaşmaktan keyif alır.
Hedef Kitle	Ortaokul
Kişi Sayısı	Sınıf mevcudu
Materyal	Ek-1 Görsel Ek-2 Cümleler Öğrenci sayısı kadar kâğıt ve kalem Ses sistemi/Hoparlör
Süre	Bir ders saati
Yer	Sınıf/Okul bahçesi
Etkinlik Akış Süreci	<ul style="list-style-type: none">✓ Öğretmen, sınıfa girerek öğrencileri selamlar.✓ Öğretmen, arkadaşlıkla ilgili bir şarkı dinletir ve öğrencilere arkadaşlıkla ilgili başka hangi şarkıları bildiklerini sorar.✓ Öğretmen, öğrencilere arkadaşlık ve kardeşlik kelimelerinin neleri çağrıştırdığını sorar. Alınan cevaplar tahtada yer alan arkadaşlık ve kardeşlik başlıklarının altına yazılır. Farklı ve ortak yönleri üzerine konuşulur.✓ Öğretmen, öğrencilerden ikişerli gruplar oluşturur. Grupları oluştururken farklı kültürel özelliklere ve değerlere sahip öğrencilerin gruplarda yer almasına özen gösterir. İkişerli grup olan öğrenciler Ek-1’de yer alan görseldeki şekilde 3’lü olarak tahtaya çıkar ve öğrencilerin yüzleri aynı yöne dönük hâlde biri öne diğeri onun iki adım arkasına geçer.

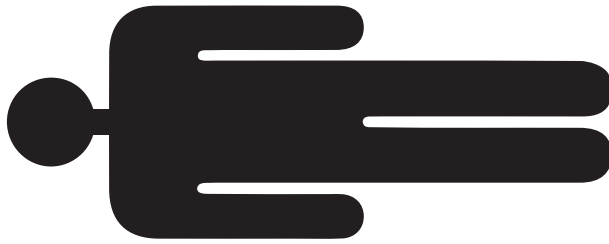
- ✓ İkişerli grup olan öğrencilerden önde bulunan öğrencilere, kâğıt ve kalem verilir.
- ✓ Arkadaki öğrencilere, öğretmen Ek-1’de yer alan cümlelerden birini kelimelerine ayırarak cümledeki sırasına göre verir.
- ✓ Arkada bulunan öğrenciler öndeki arkadaşının sırtını bir kâğıt gibi hayal ederek verilen kelimeyi harf sırasıyla parmağı ile öndeki arkadaşının sırtına yazar. Öndeki öğrenciden arkadaşının yazdığı harfleri dikkatle takip etmesi, algılaması ve ona verilen kâğıda yazması istenir.
- ✓ Tüm gruplar yazmayı bitirdiğinde öndeki öğrenciler ellerindeki kâğıdı kaldırarak sınıf arkadaşlarına ve öğretmene gösterir.
- ✓ Öğretmen sesli bir şekilde cümleyi okuyarak etkinliği gerçekleştiren öğrencilerin de oluşturdukları cümleyi duymalarını sağlar.
- ✓ Yanlış yazılan kelimeler varsa doğru kelime paylaşılır.
- ✓ Bütün gruplar etkinlikte yer aldıktan sonra süreç sonlandırılır.

Değerlendirme ve Kapanış Öğrencilere oyun sırasında gösterdikleri katılım, gruplarına yaptıkları katkılar ve performansları ile ilgili olumlu geri bildirimler verilir. Öğretmen aşağıda yer alan soruları öğrencilere sorar:

- ✓ *“Arkadaşlara neden ihtiyaç duyarız?”*
- ✓ *“Arkadaşımızın desteği hangi durumlarda bizi güçlendirir?”*

Değerlendirme sorularına yanıt vermeleri için gönüllü öğrencilere söz verilir. Her öğrencinin sürece dâhil olmasına özen gösterilir. Bu süreçte yabancı uyruklu öğrenciler söz almak istemezlerse öğretmenin cesaretlendirmesi ile onların da görüşlerinin ve duygularının alınmasına dikkat edilir. Öğrencilere teşekkür edilerek etkinlik sonlandırılır.

İlave Bilgi ve Uyarılar Gruplar arası etkileşimin, düşüncelerin, duyguların ve davranışların olumlu bir şekilde gelişip gelişmediği gözlenir.

kardeştir.

seçilmiş

Arkadaş

Arkadaş seçilmiş kardeştir.

Farklılıklar bizi zenginleştirir.

Dostluk mutluluk getirir.

Yardımlaşmak çok güzeldir.

Sınıfımı çok seviyorum.

Arkadaşlarla olmak eğlencelidir.

Arkadaşlar birlikte güler.

Paylaşmak arkadaşlığı güçlendirir.

Etkinlik Adı

9 - BANOHA (BALON- NOKTA-HARİTA)

Etkinliğin Amaçları	<p>Aynı sınıflarda eğitim öğretim gören, farklı kültürel özellik ve değerlere sahip öğrenciler arasında;</p> <ul style="list-style-type: none">✓ Gruplar arası doğrudan ve dolaylı etkileşimin sıklığını ve niteliğini artırmak,✓ Gruplar arası etkileşim istek ve fırsatlarını artırmak,✓ Gruplar arası arkadaşlığı ve iş birliğini geliştirmek,✓ Gruplar arası arkadaşlık ağının geliştirilmesine katkı sağlamak.
Etkinliğin Kazanımları	<p>Öğrenciler;</p> <ul style="list-style-type: none">✓ Gruplar arası arkadaşlık ilişkilerini geliştirir,✓ Gruplar arası doğrudan etkileşime ve iletişime istekli olur,✓ Gruplar arası etkinliklere katılmaktan keyif alır.
Hedef Kitle	Ortaokul
Kişi Sayısı	Sınıf mevcudu
Materyal	20 balon Dünya haritası Öğrenci sayısı kadar keçeli kalem Müzik çalar
Süre	Bir ders saati
Yer	Sınıf/Okul bahçesi
Etkinlik Akış Süreci	<ul style="list-style-type: none">✓ Öğretmen sınıfa girerek öğrencileri selamlar ve getirdiği dünya haritasını herkesin görebileceği bir yere asar. Öğrencilerden haritayı incelemelerini, gördüklerini anlatmalarını ister. Haritada ülkelerin nasıl ayrıldığını sorar. Öğretmen gönüllü öğrencilere söz verir.✓ Öğretmen sınıfı ikiye bölerek her gruba bir balon verir. Her grupta, yabancı uyruklu öğrencilerin de bulunmasına özen gösterilir. Böylece yabancı uyruklu ve Türk öğrencilerin birbirleri ile doğrudan etkileşimi sağlanmış olur.✓ Öğretmen öğrencilere birer tane keçeli kalem dağıtır. Hareketli bir müzik açar. Öğretmen, öğrencilerden müzik duruncaya kadar gruplarına verilen balonu yere düşürmeden birbirlerine atmalarını ve aynı zamanda ellerindeki keçeli kalemle balona nokta koymalarını ister. Yani öğrenciler bir elleriyle balonu atıp diğer elleriyle de keçeli kalemle balona nokta koymaya çalışırlar.

- ✓ Gruplardan biri balonu yere düşürürse öğretmen, gruba yeni bir balon verir. Yere düşen balon artık oyun dışıdır. Çocuklar yine balonu düşürmeden ve balona nokta koyarak oyuna devam ederler.
- ✓ Müzik kesildiğinde hangi grubun balonunda en çok nokta varsa o grup kazanır.
- ✓ Oyunun sonunda öğretmen öğrencilerine gruplardan balonlardaki noktaları birleştirerek bir harita oluşturmalarını söyler. Gruptaki her öğrencinin birleştirme çalışmasında yer almasının gerekli olduğu belirtilir. Harita oluşturma faaliyeti bittikten sonra gruplardan ülkelerinin nasıl bir ülke olduğunu hayal etmelerini, hayallerin gerçeküstü olabileceğini belirtilir. Gönüllü olanlardan görüşlerini ifade etmeleri istenir.

Değerlendirme ve Kapanış Öğrencilere etkinliğe katılımları ve gruplarına katılımları ile ilgili olumlu geri bildirimler verilir. Ardından aşağıdaki sorular yöneltilerek öğrencilerin duygu ve düşüncelerini ifade etmeleri sağlanır.

- ✓ *Etkinliğin en keyif aldığın tarafı neydi?*
- ✓ *Etkinlikte sana zor gelen taraflar neydi?*
- ✓ *Etkinlikte başka nelerin olmasını isterdin?*

Değerlendirme sorularına yanıt vermeleri için gönüllü öğrencilere söz verilir. Her öğrencinin sürece dâhil olmasına özen gösterilir. Bu süreçte yabancı uyruklu öğrenciler söz almak istemezlerse öğretmenin cesaretlendirmesi ile onların da görüşlerinin ve duygularının alınmasına dikkat edilir. Öğrencilere teşekkür edilerek etkinlik sonlandırılır.

İlave Bilgi ve Uyarılar Gruplar arası etkileşimin, düşüncelerin, duyguların ve davranışların olumlu bir şekilde gelişip gelişmediği gözlenir.

Ülkeleri hayal etme faaliyetinde öğrencilerin ayrımcı, rencide edici ifadeler kullanmamasına dikkat edilmelidir.

Etkinlik Adı

10 - BİR SINIF, BİR KÜLTÜR, BİR OYUN!

**Etkinliğin
Amaçları**

Aynı sınıflarda eğitim öğretim gören, farklı kültürel özellik ve değerlere sahip öğrenciler arasında;

- ✓ Gruplar arası doğrudan ve dolaylı etkileşimin sıklığını ve niteliğini artırmak,
- ✓ Gruplar arası etkileşim istek ve fırsatlarını artırmak,
- ✓ Gruplar arası arkadaşlığı ve iş birliğini geliştirmek,
- ✓ Gruplar arası ön yargıların azaltılmasına katkı sağlamak,
- ✓ Gruplar arası olumlu tutumların geliştirilmesine katkı sağlamak.

**Etkinliğin
Kazanımları**

Öğrenciler;

- ✓ Farklı kültürel özellik ve değerlere sahip öğrencilerle karşılıklı etkileşimde bulunarak birbirlerinin yaşadıklarını ve hissettiklerini fark eder,
- ✓ Gruplar arası etkileşimi ve arkadaşlık ilişkilerini geliştirir,
- ✓ Gruplar arası doğrudan etkileşime ve iletişime istekli olur,
- ✓ Gruplar arası etkileşim fırsatlarının önemini takdir eder.

Hedef Kitle

Ortaokul

Kişi Sayısı

Sınıf mevcudu

Materyal

-

Süre

En az 10 gün

Yer

Sınıf/Okul bahçesi

**Etkinlik Akış
Süreci**

- ✓ Öğretmen sınıfa girerek öğrencileri selamlar. Etkinlikten önce öğrencilere farklı kültürlere ilişkin aşağıdaki örnekleri vererek dikkat çeker.
 - *Meksika'da doğum günü olan kişi pastanın üzerindeki mumları üfledikten sonra ilk lokmayı almak için eğildiğinde, kafası etraftakilerden biri tarafından hızlıca pastaya itilir.*
 - *Bulgaristan'da evet için kafanı sağa ve sola ve hayır için aşağı ve yukarı sallamak gerekmektedir.*
 - *Çin'in belirli bölgelerinde sessiz bir geçirme yemeğin beğenildiğini göstermek için gerekli bir nezaket kuralıdır.*
- ✓ Daha sonra kültürün ne olduğundan ve kültürel farklılıklardan bahseder. Ülkelerin, aynı ülkedeki farklı bölgelerin, hatta yan yana köylerin bile birbirinden farklı gelenekleri, görenekleri, yemekleri, düğünleri, halk oyunları, şarkıları gibi kendilerine özgü kültürleri olabileceğini söyler.

- ✓ Öğretmen, öğrencilerden bir sonraki derse kadar aile büyükleri ile konuşarak onların çocukken oynadıkları oyunları öğrenmelerini ister.
- ✓ Bir sonraki ders öğrenciler aile büyüklerinden öğrendikleri oyunları sınıfta anlatırlar. Öğretmen her grupta yabancı uyruklu öğrencilerin de bulunmasına dikkat ederek 5 grup oluşturur. Böylece yabancı uyruklu ve Türk öğrencilerin birbirleri ile doğrudan etkileşimi sağlanmış olur.
- ✓ Öğretmen anlatılan oyunlardan 5 tanesini kura yöntemiyle seçer. Seçtiği oyunları anlatan çocukları grup lideri yapar.
- ✓ Grup liderinin bir ya da iki gün boyunca oyunu tüm gruba öğretmesi istenir. Her grup okul bahçesinde kendi oyununu oynamaya teşvik edilir.

Değerlendirme ve Kapanış Öğretmen bir sonraki ders, *“Aile büyüklerinizin çocukken oynadıkları oyunları oynamak sizlere neler hissettirdi?”* diye sorar, gönüllü öğrencilere söz hakkı verir. Her öğrencinin sürece dâhil olmasına özen gösterilir. Bu süreçte yabancı uyruklu öğrenciler söz almak istemezlerse öğretmenin cesaretlendirmesi ile onların da görüşlerinin ve duygularının alınmasına dikkat edilir. Öğrencilere teşekkür edilerek etkinlik sonlandırılır.

İlave Bilgi ve Uyarılar Gruplar arası etkileşimin, düşüncelerin, duyguların ve davranışların olumlu bir şekilde gelişip gelişmediği gözlenir.

Etkinlik Adı

11 - DURAK DURAK YOLCULUK

Etkinliğin Amaçları	<p>Aynı sınıflarda eğitim öğretim gören, farklı kültürel özellik ve değerlere sahip öğrenciler arasında;</p> <ul style="list-style-type: none">✓ Gruplar arası doğrudan ve dolaylı etkileşimin sıklığını ve niteliğini artırmak,✓ Gruplar arası etkileşim istek ve fırsatlarını artırmak,✓ Gruplar arası arkadaşlığı ve iş birliğini geliştirmek,✓ Gruplar arası ön yargıların azaltılmasına katkı sağlamak,✓ Gruplar arası olumlu tutumların geliştirilmesine katkı sağlamak.
Etkinliğin Kazanımları	<p>Öğrenciler;</p> <ul style="list-style-type: none">✓ Gruplar arası benzerliklerinin farkına varır,✓ Karşılıklı etkileşimde bulunarak birbirlerinin yaşadıklarını ve hissettiklerini fark eder.
Hedef Kitle	Ortaokul
Kişi Sayısı	Sınıf mevcudu
Materyal	-
Süre	Bir ders saati
Yer	Sınıf/Okul bahçesi
Etkinlik Akış Süreci	<ul style="list-style-type: none">✓ Öğretmen sınıfa girerek öğrencileri selamlar. Öğrencilerine şu yönergeleri vererek etkinliği başlatır: <i>"Sizlerden bir iç ve bir dış çember olacak şekilde iki çember oluşturmanızı istiyorum. Şimdi iç çemberdeki her bir kişi, dış çemberdeki bir kişi ile karşılıklı dursun. Oyun arkadaşı bulamayan son kişi varsa benim yanıma gelsin."</i>✓ Öğretmen daha sonra iç gruptaki öğrencilerine <i>"Karşınızda ünlü bir kişi duruyor. Onunla otobüsten inerken karşılaştınız. Ona olan hayranlığınızı ve saygınızı ifade edecek şekilde kendisini selamlayın. Evet, harikasınız! Siz otobüsten inerken hayranı olduğunuz ünlü otobüse binecek ve yer değiştireceksiniz. Yani sizden tam karşınızdaki kişi ile yer değiştirmenizi istiyorum."</i> der.✓ Öğretmen daha sonra <i>"Peki şimdi iç çember ve dış çember yer değiştirdi. Şimdi otobüs tekrar hareket ediyor. Otobüs hareket ederken iç çemberde olan herkesten sağa doğru ilerlemesini ve üçüncü kişinin karşısında durmasını rica ediyorum. Evet yeni bir duraktayız. İç çemberdekiler bu durakta inecek. Ama durun! Şu anda karşınızda uzun zamandır görmediğiniz ve çok sevdiğiniz bir arkadaşınız duruyor. Ona</i>

olan özleminizi ve sevginizi nezaketle, onun da bundan hoşlandığından emin olacağınız şekilde gösterin. Dikkat edin kapı kapanıyor son bir söz söyleyin. Vedalaşın ve yer değiştirin.” diyerek etkinliği devam ettirir.

- ✓ Daha sonra öğretmen “Evet, sanırım şu anda eski arkadaşlar vedalaştılar. İç çember ve dış çemberdeki öğrenciler yine yer değiştirmiş oldu. Otobüs yeniden hareket ediyor. İç çemberdeki herkes sağa doğru ilerlesin ve üçüncü kişinin karşısında dursun. Yeni bir durak. Bu durakta karşılaştığınız kişiyi bir yerden tanıyorsunuz ama tam da hatırlayamadınız. Onu rahatsız ve tedirgin etmeyecek biçimde yüzüne bakın. Acaba kim? Nereden tanıyorsunuz? Size ılık bir ilkbahar gününü hatırlatıyor. Mutlu bir anı canlandırıyor. Acaba kim? Kim? Kim? Dikkat edin, kapı kapanıyor. Otobüs hareket etmek üzere. Biraz önce yaptığımız gibi iç çemberdekiler karşısında dış çemberde duran kişi ile yer değiştiriyor. Tam zamanında davrandınız, harikasınız. Şimdi otobüs son durağa doğru hareket edecek. Öncekilerde yaptığınız gibi sağa doğru ilerleyin ve üçüncü kişinin karşısında durun. Tam incekken karşınızda duran kişinin çok asık suratlı olduğunu fark ettiniz. Belki çok sevdiği bir arkadaşından ayrı düşmüştür, belki kardeşi ile küsmüştür, belki hiç hak etmediği bir muamele görmüştür. Oysa siz bugün harika bir gün geçiriyorsunuz. Hadi karşınızdaki bu asık suratlı kişinin gülümsemesine yardımcı olun. Şimdi onu güldürmek için öncelikle siz gülün. Size bakıp o da gülsün ki günü iyi geçsin. Gülüşünüz birbirine karışsın.” der.
- ✓ Öğretmen ardından “Zaten son duraktayız. Şimdi biraz bedeninizi dinleyin. Gülmeye devam edin. Bedeninizde neler hissediyorsunuz? Yanaklarınız, gözleriniz, ağızınız, karnınız, omuzlarınız nasıl? Peki ya karşınızdaki kişi, o ne durumda? Onu da sizin gibi güldürmeyi başarabildiniz mi? Peki o zaman ona iyi günler dileyerek ayrılabilirsiniz.” diyerek etkinliği sonlandırır.

Değerlendirme ve Kapanış Öğretmen öğrencilerden sınıfça tek bir çember oluşturmalarını ister.

- ✓ Şimdi belinizi bükerek kollarınızı bacaklarınız hizasında yere sarkıtın.
- ✓ Bunu birkaç defa daha yapın.
- ✓ Evet, sanırım şimdi sakinleştiniz.
- ✓ Şimdi size bir soru soracağım.

Bu etkinlik sırasında kimlerle karşı karşıya geldiniz? Neler hissettiniz? Kimler paylaşmak ister?

Etkinlik sırasında olumsuz deneyim paylaşan öğrenciler olması durumunda öğretmen “Sana nasıl davranılmasını isterdin?” ya da “Sen bu konuda neyi daha farklı yapmak isterdin?” şeklinde sorular yönelterek öğrencilerin problem çözme becerilerine destek olabilir.

Değerlendirme sorularına yanıt vermeleri için gönüllü öğrencilere söz verilir. Her öğrencinin sürece dâhil olmasına özen gösterilir. Bu süreçte yabancı uyruklu öğrenciler söz almak istemezlerse öğretmenin cesaretlendirmesi ile onların da görüşlerinin ve duygularının alınmasına dikkat edilir. Öğrencilere teşekkür edilerek etkinlik sonlandırılır.

İlave Bilgi ve Uyarılar

Gruplar arası etkileşimin, düşüncelerin, duyguların ve davranışların olumlu bir şekilde gelişip gelişmediği gözlenir.

Etkinlik Adı

12 - BİR GÜNÜM

Etkinliğin Amaçları	<p>Aynı sınıflarda eğitim öğretim gören, farklı kültürel özellik ve değerlere sahip öğrenciler arasında;</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ Gruplar arası doğrudan ve dolaylı etkileşimin sıklığını ve niteliğini artırmak, ✓ Gruplar arası etkileşim istek ve fırsatlarını artırmak, ✓ Gruplar arası arkadaşlığı geliştirmek, ✓ Gruplar arası ön yargıların azaltılmasına katkı sağlamak, ✓ Birbirlerine karşı gelecekte etkileşim kurma isteğinin gelişmesine katkı sağlamak, ✓ Dış grup hakkında bilgi edinmelerine katkı sağlamak.
Etkinliğin Kazanımları	<p>Öğrenciler;</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ Gruplar arası benzerliklerinin farkına varır, ✓ Gruplar arası etkinliklere katılmaktan keyif alır, ✓ Karşılıklı etkileşimde bulunarak birbirlerinin yaşadıklarını ve hissettiklerini fark eder.
Hedef Kitle	Ortaokul
Kişi Sayısı	Sınıf mevcudu
Materyal	Ek-1 Çalışma Kâğıdı
Süre	İki ders saati
Yer	Sınıf/Okul bahçesi
Etkinlik Akış Süreci	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Öğretmen sınıfa girerek öğrencileri selamlar. Öğretmen sınıfı farklı kültürel özellik ve değerlere sahip öğrencilerden oluşacak şekilde beşerli gruplara ayırır. Her grupta yabancı uyruklu öğrencilerin bulunmasına özen gösterir. Böylece yabancı uyruklu ve Türk öğrencilerin birbirleri ile doğrudan etkileşim sağlanmış olur. ✓ Grup üyelerine Ek-1 dağıtılır ve doldurmaları için zaman tanınır. ✓ Her bir grup üyesi çalışma kâğıdı ile ilgili grup içinde paylaşımda bulunur. ✓ Daha sonra aşağıdaki sorularla etkinlik sonlandırılır. <ul style="list-style-type: none"> • En çok hangi cümleyi tamamlamakta zorlandınız? • Hangi cümleyi tamamlamak daha kolaydı?

Değerlendirme ve Kapanış Değerlendirme sorularına yanıt vermeleri için gönüllü öğrencilere söz verilir. Her öğrencinin sürece dâhil olmasına özen gösterilir. Bu süreçte yabancı uyruklu öğrenciler söz almak istemezlerse öğretmenin cesaretlendirmesi ile onların da görüşlerinin ve duygularının alınmasına dikkat edilir. Öğrencilere teşekkür edilerek etkinlik sonlandırılır.

İlave Bilgi ve Uyarılar Öğrenciler değerlendirme sorularını yanıtlarken kendileri ile ilgili zorlayıcı bir yaşantı paylaşırlarsa uygulayıcı öğrenciyi dinledikten sonra yorum yapmadan etkinliğe devam etmelidir. Öğrencinin paylaşımının derinleştirecek sorular sormamalıdır. Okul rehber öğretmen/psikolojik danışmanına bilgi vermelidir.

Gruplar arası etkileşimin, düşüncelerin, duyguların ve davranışların olumlu bir şekilde gelişip gelişmediği gözlenir.

.....'nın Bir Günü

Bugün beni çok mutlu eden bir aldım.

En çok düşündüm.

Arkadaşlarımla yaşadım.

Beni şaşırttı.

Bugün

Etkinlik Adı

13 - HİKÂYELERLE YENİ YERYÜZÜMÜZ

Etkinliğin Amaçları	<p>Aynı sınıflarda eğitim öğretim gören, farklı kültürel özellik ve değerlere sahip öğrenciler arasında;</p> <ul style="list-style-type: none">✓ Gruplar arası doğrudan ve dolaylı etkileşimin sıklığını ve niteliğini artırmak,✓ Gruplar arası etkileşim istek ve fırsatlarını artırmak,✓ Gruplar arası arkadaşlığı ve iş birliğini geliştirmek,✓ Gruplar arası ön yargıların azaltılmasına katkı sağlamak,✓ Dış grup hakkında bilgi edinmelerine katkı sağlamak.
Etkinliğin Kazanımları	<p>Öğrenciler;</p> <ul style="list-style-type: none">✓ Gruplar arası etkinliklere katılmaktan keyif alır,✓ Karşılıklı etkileşimde bulunarak birbirlerinin yaşadıklarını ve hissettiklerini fark eder.
Hedef Kitle	Ortaokul
Kişi Sayısı	Sınıf mevcudu
Materyal	Grup sayısı kadar A4 kâğıdı Kalem Beşer adet farklı renklerde kura kâğıdı Kura kâğıtları ile aynı renkte masa kartları Bant ya da hamur yapıştırıcı
Süre	İki ders saati
Yer	Sınıf/Okul bahçesi
Etkinlik Akış Süreci	<ul style="list-style-type: none">✓ Öğretmen sınıfa girerek öğrencileri selamlar. Öğretmen gruplara dağıtmak için beşer adet farklı renklerde kura kâğıtlarını hazırlar.✓ Öğretmen grupların yerlerini göstermek için kura kâğıtları ile aynı renkte masa kartları hazırlar. Sıralar 5 kişilik kümeler hâlinde gruplanır.✓ Öğretmen önceden hazırladığı renklerle işaretlenmiş kura kâğıtlarını öğrencilere çektirerek öğrencileri çektikleri renge uygun masalara dağıtır.✓ Herkes yerleştikten sonra öğretmen <i>“Sevgili çocuklar, her biriniz dünyanın başka bir yerinde yaşayan kişiler olduğunuzu hayal edin. Nasıl bir yaşantınız var? Neler yapmaktan hoşlanıyorsunuz? Ne yapmak sizi mutlu eder? Ne yapmaktan hoşlanmazsınız? Ne yapmak sizi üzer?”</i> diye sorar.

- ✓ Daha sonra öğretmen devam eder ve *“Dünya’nın farklı yerlerinde yaşayan kişiler olarak iklim değişikliği sebebi ile hepimizin Dünya dışında bir gezegene taşınacağını hayal etmenizi istiyorum. Mutlu olduğunuz her şeyi de yanınızda götüreceksiniz. Bu yeni gezegende herkese yetecek kadar yer var. Şu an bulunduğunuz malsaları yeni gezegeniniz olarak hayal edin. Önünüzdeki kâğıdın herkesle beraber yaşayacağınız bu yeni yeryüzünün hikâyesi olduğunu düşünün. Bu yeni yeryüzü nasıl bir yer? Yanınızda sevdiğiniz, sizi mutlu eden neleri getirdiniz? Bu kâğıda beraber yaşadığınız, herkesin sevdiği, onu mutlu eden şeylerin ‘hikâyesini’ beraberce yazın. Hepinizin katkıda bulunması önemli; çünkü ortaya çıkacak olan hikâye sizin yeni yeryüzünüzün hikâyesi olacak. Yeni insanlarla tanışacak, yeni dostluklar ve arkadaşlıklar kuracaksınız. Ortaya çıkacak hikâye aynı zamanda yeni tanışmaların, arkadaşlıkların da hikâyesi olacak.”* der. Öğretmen öğrencilere yeterli zamanları olduğunu bu yüzden yazmaya başlamadan önce 5 dakika düşünebileceklerini ve tartışabileceklerini belirtir. Yazmaya hemen başlamak isteyen gruplar ya da öğrenciler engellenmez. Gruplar çalışırken öğretmen bütün grupları ziyaret eder. Eşit, adil ve etkin katılım için öğrencileri cesaretlendirir.

Değerlendirme ve Kapanış Gruplardan etkinlik sonunda bir grup sözcüsü seçmeleri ve seçilen kişinin tahtaya çıkıp grubun hikâyesini okuması istenir.

Paylaşımlar tamamlandıktan sonra öğrencilerin aşağıdaki cümleyi sözlü olarak tamamlamaları istenir:

“Bu etkinlikydı, çünkü”

Paylaşımları için gönüllü öğrencilere söz verilir. Her öğrencinin sürece dâhil olmasına özen gösterilir. Bu süreçte yabancı uyruklu öğrenciler söz almak istemezlerse öğretmenin cesaretlendirmesi ile onların da görüşlerinin ve duygularının alınmasına dikkat edilir. Öğrencilere teşekkür edilerek etkinlik sonlandırılır.

İlave Bilgi ve Uyarılar Gruplar arası etkileşimin, düşüncelerin, duyguların ve davranışların olumlu bir şekilde gelişip gelişmediği gözlenir.

Grup sayısı ve gruplardaki kişi sayısı sınıf mevcuduna göre düzenlenebilir.

Etkinlik Adı

14 - NEFESİM VE BALONCUK

Etkinliğin Amaçları	<p>Aynı sınıflarda eğitim öğretim gören, farklı kültürel özellik ve değerlere sahip öğrenciler arasında;</p> <ul style="list-style-type: none">✓ Gruplar arası doğrudan ve dolaylı etkileşimin sıklığını ve niteliğini artırmak,✓ Gruplar arası etkileşim istek ve fırsatlarını artırmak,✓ Gruplar arası arkadaşlığı ve iş birliğini geliştirmek,✓ Birbirlerine karşı gelecekte etkileşim kurma isteğinin gelişmesine katkı sağlamak,✓ Gruplar arası iş birliğine katkı sağlamak.
Etkinliğin Kazanımları	<p>Öğrenciler;</p> <ul style="list-style-type: none">✓ Gruplar arası etkinliklere katılmaktan keyif alır,✓ Karşılıklı etkileşimde bulunarak birbirlerinin yaşadıklarını ve hissettiklerini fark eder.
Hedef Kitle	Ortaokul
Kişi Sayısı	Sınıf mevcudu
Materyal	Grup sayısı kadar karton bardak Bir şişe sıvı sabunlu su Öğrenci sayısı kadar pipet
Süre	Bir ders saati
Yer	Sınıf/Okul bahçesi
Etkinlik Akış Süreci	<ul style="list-style-type: none">✓ Öğretmen sınıfa girerek öğrencileri selamlar.✓ Köpük balon yapmak aslında bir nefes egzersizidir. Öğrencilerin otokontrolü öğrenmelerinde bir metafor olarak da kullanılır. Bir anda parlayan, zorlayıcı bir duygunun tetikleyeceği davranışın önüne geçmek için bu etkinliği sınıfta sık sık tekrarlamak grupta bir sınıf kültürü oluşmasına katkı sağlayabilir. Öğretmen <i>"Sıranızda dik bir şekilde oturun. Elinizde bir üfleme çubuğu olduğunu düşünün. Nazikçe nefes alın ve üfleyin. Nefesinizin çok sert ya da yumuşak olması istediğiniz baloncunun oluşmasına engel olur. Bu sebeple üfleme çubuğuna üflerken dengeli nefesi bulmanız gerekir."</i> der.✓ Öğretmen, sınıfta baloncuk konusunu açtığında öğrenciler kendi deneyimlerini paylaşmak isteyeceklerdir. Öğretmen birkaç dakika paylaşım için süre verir. Öğrencilerin dikkatini tekrar toplamak için bir bardağın içine sabunlu su koyar. Pipetleri göstererek birazdan hep beraber baloncuk yapacaklarını söyler.

- ✓ Pipetleri dağıtmadan önce grup üyelerinden birisinin mümkün olduğunca yabancı uyruklu olmasına özen göstererek ikili gruplar oluşturur. Böylece yabancı uyruklu ve Türk öğrencilerin birbirleri ile doğrudan etkileşimi sağlanmış olur.
- ✓ Sonrasında öğrencilere pipetleri ve karton bardakları dağıtır. Grup üyeleri sıra ile karton bardaklara sabunlu su koyar. Öğretmen her grubun çember oluşturacaklarını söyler.
- ✓ Bütün gruplar hazır olduğunda çemberde buluşulur. Çember bozulmadan eşler birbirlerine dönerler. Gruplar arasında uygun mesafe ayarlanır.
- ✓ Öğretmen öğrencilere daha sonra serbest oynamaya devam edebileceklerini ama şimdi birkaç yönerge vereceğini ve yönergelere uymalarını söyler. Öğrencilere şu yönergeleri verir: *“Pipetlerinizi sabunlu suya daldırın. Şimdi pipetlerinizi aynı anda üflemenizi rica ediyorum. Lütfen balonlarınızın gidiş yönüne müdahale etmeyin ve bırakın kendi yolunu kendi bulsun. Şimdi pipetlerinizi bir daha suya daldırın. Üflemeden önce nefesinizin kuvvetini iyice ayarlayın. Hatırlayın, eğer nefesiniz çok kuvvetli ya da çok zayıf olursa istediğiniz baloncuğu elde edemezsiniz. Herkesin harika balonlar yaptığını görüyorum. Şimdi yeni baloncuklar yapacağız ve bu baloncuklar zaman zaman sizi kızdıran bazı şeyleri söylemeniz için bir fırsat oluşturacak. Üflediğinizde çıkan baloncuklar kızgınlığınızın ifadesi olacak. Kızgınlığınızın ifadesi olan baloncukları çıkarmak için nazik bir nefese ve ona kimsenin müdahale etmemesine ihtiyacınız var. Lütfen nazikçe üfleyin. Lütfen baloncukların gidiş yönüne müdahale etmeyin. Hadi, şimdi kızgınlığınız çıksın dışarı. Nazik bir nefesle. Kızgınlığınız baloncuklara dönüşüyor. Size bir şeyler öğretip uzaklaşıp sönüyor. Baloncuklarınızı üflerken bir yandan grup arkadaşınızı motive edebilir, daha yumuşak ya da daha güçlü üfleyerek dengeli nefese ulaşmasına destek olabilirsiniz.”*
- ✓ Öğretmen öğrencilerin yönergeleri uygulamaları için birkaç dakika süre verir.
- ✓ Daha sonra öğretmen *“Şimdi yeni baloncuklar yapacağız. Bu yeni baloncuklar grup arkadaşlarınıza teşekkür ve iyi niyet dileği için.”* der.

Değerlendirme ve Kapanış

- ✓ Öğretmen aşağıdaki soruları sorar:
 - Pipetleri üflediğinizde çıkan baloncukları görmek, kendi yollarında gidişlerini izlemek nasıldı?
 - Grup arkadaşınızı motive ederken nasıl hissettiniz?
 - Grup arkadaşınız sizi dengeli bir nefese ulaşmak için desteklerken ne hissettiniz?

Değerlendirme sorularına yanıt vermeleri için gönüllü öğrencilere söz verilir. Her öğrencinin sürece dâhil olmasına özen gösterilir. Bu süreçte yabancı uyruklu öğrenciler söz almak istemezlerse öğretmenin cesaretlendirmesi ile onların da görüşlerinin ve duygularının alınmasına dikkat edilir. Öğrencilere teşekkür edilerek etkinlik sonlandırılır.

**İlave Bilgi ve
Uyarılar**

Köpük balon aslında serbest bir oyundur. Sabır, emek, sükûneti gerektirir. Böylece yaratıcılığı besler. Bu sebeple yapılandırılmış bu etkinlikten sonra öğrencilerin serbest oynanmasına imkân verilmesi sosyal, duygusal ve akademik öğrenmeler için psikolojik sermaye oluşturacaktır.

Gruplar arası etkileşimin, düşüncelerin, duyguların ve davranışların olumlu gelişim gösterip göstermedikleri gözlenir.

Kaygan zeminlerde sabun ve suyun dökülmesi tehlike yaratacaktır. Etkinliğin okul bahçesinde kaygan olmayacak zeminde uygulanması gerekmektedir.

Etkinlik Adı

15 - PERDE OYUNU

Etkinliğin Amaçları	<p>Aynı sınıflarda eğitim öğretim gören, farklı kültürel özellik ve değerlere sahip öğrenciler arasında;</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ Gruplar arası doğrudan ve dolaylı etkileşimin sıklığını ve niteliğini artırmak, ✓ Gruplar arası etkileşim istek ve fırsatlarını artırmak, ✓ Gruplar arası arkadaşlığı ve iş birliğini geliştirmek, ✓ Gruplar arası ön yargıların azaltılmasına katkı sağlamak.
Etkinliğin Kazanımları	<p>Öğrenciler;</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ Gruplar arası etkinliklere katılmaktan keyif alır, ✓ Gruplar arası sosyal mesafenin azalmasına katkı sağlar, ✓ Karşılıklı etkileşimde bulunarak birbirlerinin yaşadıklarını ve hissettiklerini fark eder.
Hedef Kitle	Ortaokul
Kişi Sayısı	Sınıf mevcudu
Materyal	<p>Perde görevi görecek bir kumaş</p> <p>Kese</p> <p>Düdük</p> <p>Öğrenci sayısının yarısı kadar kırmızı kalemle işaretli kâğıt</p> <p>Öğrenci sayısının yarısı kadar mavi kalemle işaretli kâğıt</p> <p>Resim kâğıdı</p> <p>Boya kalemleri</p>
Süre	İki ders saati
Yer	Sınıf/Okul bahçesi
Etkinlik Akış Süreci	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Öğretmen sınıfa girerek öğrencileri selamlar ve işaretli kâğıtların tamamını keseye atar. Öğrenciler keseden birer kâğıt alırlar. Kırmızı işaretli kâğıt çekenler öğretmenin sağ tarafına, mavi işaretli kâğıt çekenler öğretmenin sol tarafına geçer. Kırmızı ve mavi gruptan birer kişi perde tutucu olarak görevlendirilir. ✓ Perde tutucular, perdeyi iki grubun birbirini göremeyeceği şekilde birer uçtan tutar. Her grup o turda yarışacak bir kişi belirler. Yarışmacılar perdenin iki yanında karşı karşıya hazır bekler.

- ✓ Öğretmen düdük çaldığında, perde tutucular perdeyi alçaltarak iki yarışmacının birbirini görmesini sağlar.
- ✓ Yarışmacıların hedefi perde açıldığı anda karşılarında gördükleri kişinin adı söylemektir. Rakibinin adını ilk söyleyen kişi kazanır ve rakibini kendi takımına alır. Kaybeden, oyuna karşı takımın oyuncusu olarak devam eder.
- ✓ Yeni turda yeni bir kişinin yarışması tercih edilir. Ancak takımlar bazen şaşırtma stratejileri kullanabilir.
- ✓ Her turda perde tutucular değişir. Perde tutucuların değişmesini her takım kendi arasında sağlayabilir. Süreç, bir takımda son bir kişi kalana kadar devam eder.
- ✓ Takımlar arasında sürekli bir denge olması durumunda sürecin uzama riski vardır. Bu durumda grubun niteliği dikkate alınarak yarışmanın sonlanıp sonlamayacağına karar verilebilir.

Değerlendirme ve Kapanış

- ✓ Yarışma sonunda, öğrencilerden çember olmaları istenir. Öğretmen *“Takımlar arasında yer değiştirmek ile ilgili duygularınızı ve düşüncelerinizi merak ediyorum, kim paylaşmak ister?”* diye sorar.
- ✓ Öğretmen gelen yanıtları kavram haritası şeklinde tahtanın bir köşesinde kısa kısa not eder. Buradaki amaç düşünceleri görünür kılmak ve gerektiğinde geri dönüp bakmaktır.
- ✓ Öğretmen daha sonra *“Takımlar arasında yer değiştirmek sizce göçe benzetilebilir mi, neden?”* sorusunu sorar.
- ✓ Gelen yanıtlar birinci soruda olduğu gibi yine tahtaya not edilir. *“Evet”* yanıtlarının gerekçeleri bir sütuna *“Hayır”* yanıtının gerekçeleri bir diğer sütuna not edilebilir.
- ✓ Bu soruyla sınıfta bir tartışma başlatılmış olacaktır. Öğretmen bu tartışmayı yürütürken mümkün olduğunca fazla düşüncenin ifade edilmesi için alan açar. Bu tartışmada ortaya çıkan fikirler doğru ya da yanlış olarak nitelendirilmez. Gerekirse deneyimin herkes için başka bir anlamı olduğu ve farklı bakış açlarına sahip olunabileceği öğretmen tarafından açıklanabilir. Her öğrencinin sürece dâhil olmasına özen gösterilir. Bu süreçte yabancı uyruklu öğrenciler söz almak istemezlerse öğretmenin cesaretlendirmesi ile onların da görüşlerinin ve duygularının alınmasına dikkat edilir.
- ✓ Sonraki süreçte öğrencilerden oynadıkları oyun ve göç üzerine yaptıkları tartışmadan yola çıkarak resim yapmaları istenir.

-
- ✓ Yapılan resimler sınıf ya da koridordaki panolarda “Perdenin Ardında Kim Var?” başlıklı bir sergi olarak sergilenir. Öğrencilere etkinliğe katılımları ve gruplarına katkıları için olumlu geri bildirimler verilir. Öğrencilere teşekkür edilerek etkinlik sonlandırılır.

İlave Bilgi ve Uyarılar Gruplar arası etkileşimin, düşüncelerin, duyguların ve davranışların olumlu bir şekilde gelişip gelişmediği gözlenir.

Etkinlik Adı

16 - REKABETTEN İŞ BİRLİĞİNE ADIM ADIM

Etkinliğin Amaçları	<p>Aynı sınıflarda eğitim öğretim gören, farklı kültürel özellik ve değerlere sahip öğrenciler arasında;</p> <ul style="list-style-type: none">✓ Gruplar arası doğrudan ve dolaylı etkileşimin sıklığını ve niteliğini artırmak,✓ Gruplar arası etkileşim istek ve fırsatlarını artırmak,✓ Gruplar arası arkadaşlığı ve iş birliğini geliştirmek,✓ Gruplar arası ön yargıların azaltılmasına katkı sağlamak.
Etkinliğin Kazanımları	<p>Öğrenciler;</p> <ul style="list-style-type: none">✓ Gruplar arası etkinliklere katılmaktan keyif alır,✓ Etkileşimde bulunarak birbirlerinin yaşadıklarını ve hissettiklerini fark eder.
Hedef Kitle	Ortaokul
Kişi Sayısı	Sınıf mevcudu
Materyal	Ek-1 Tangram Şablonu Ek-2 Tangram Desenleri
Süre	Bir ders saati
Yer	Sınıf/Okul bahçesi
Etkinlik Akış Süreci	<ul style="list-style-type: none">✓ Öğretmen sınıfa girerek öğrencileri selamlar ve sınıfı 4 gruba ayırır. Her bir grupta yabancı uyruklu öğrencilerin bulunmasına özen gösterir. Böylece yabancı uyruklu ve Türk öğrencilerin birbirleri ile doğrudan etkileşimi sağlanmış olur.✓ Öğretmen sıra ve masalarla sınıfın dört köşesinde ortak çalışma alanları oluşturur ve grupları bu köşelere dağıtır.✓ Sınıf mevcuduna göre bazı gruplar daha kalabalık olabilir bu durum sorun yaratmaz ancak her gruptaki kişi sayısı 7'yi geçmemelidir.✓ Önceden hazırlanan 4 tangram takımını gruplara verir. Gruptaki her öğrencinin elinde bir tangram parçası olacaktır. Yedi kişiden az gruplardaki fazla parçalar masada herkese eşit uzaklıkta durmalıdır.✓ Bu oyunda başkasının elindeki parçayı almanın ve etkinlik esnasında konuşmanın yasak olduğu belirtilir.

- ✓ Öğrencilerden ellerindeki tangram parçalarının tümünü kullanarak bir kare oluşturmaları istenir. Bir kişi parçalardan birinin yerini değiştirirken diğer kişiler beklemelidir.
- ✓ Oyunun başlaması için gönüllü öğrencilerden birinin elindeki parçayı masanın ortasına bırakması istenir. Böylece oyun başlar.
- ✓ Öğrencilerin kareyi kısa sürede tamamlamaları zor olabilir. Gerekli gördüğü yerde öğretmen gruplara dâhil olarak küçük dokunuşlarda bulunabilir. Ancak öğretmen, oyunun doğasını bozacak bir ipucu vermemelidir.
- ✓ Kareyi diğer gruplardan önce bitiren öğrencilere Ek-2'deki figürlerden herhangi birini seçip serbestçe yapmaları istenebilir.
- ✓ Bütün gruplar süreci tamamladığında değerlendirme aşamasına geçilir.

Değerlendirme ve Kapanış Öğretmen sınıfta herhangi boş üç alan belirler.

Birinci alanın KATILİYORUM

İkinci alanın KARARSIZIM

Üçüncü alanın KATILMIYORUM alanı olduğunu öğrencilere söyler.

Öğretmen öğrencilere herkesin nasıl hissettiği ve düşündüğünü merak ettiğini ve bu son etkinlik sayesinde bunu biraz olsun anlayabileceğini söyler. Bu etkinliğin herkesin fikrini öğrenmek için bir fırsat olduğunun altını çizer.

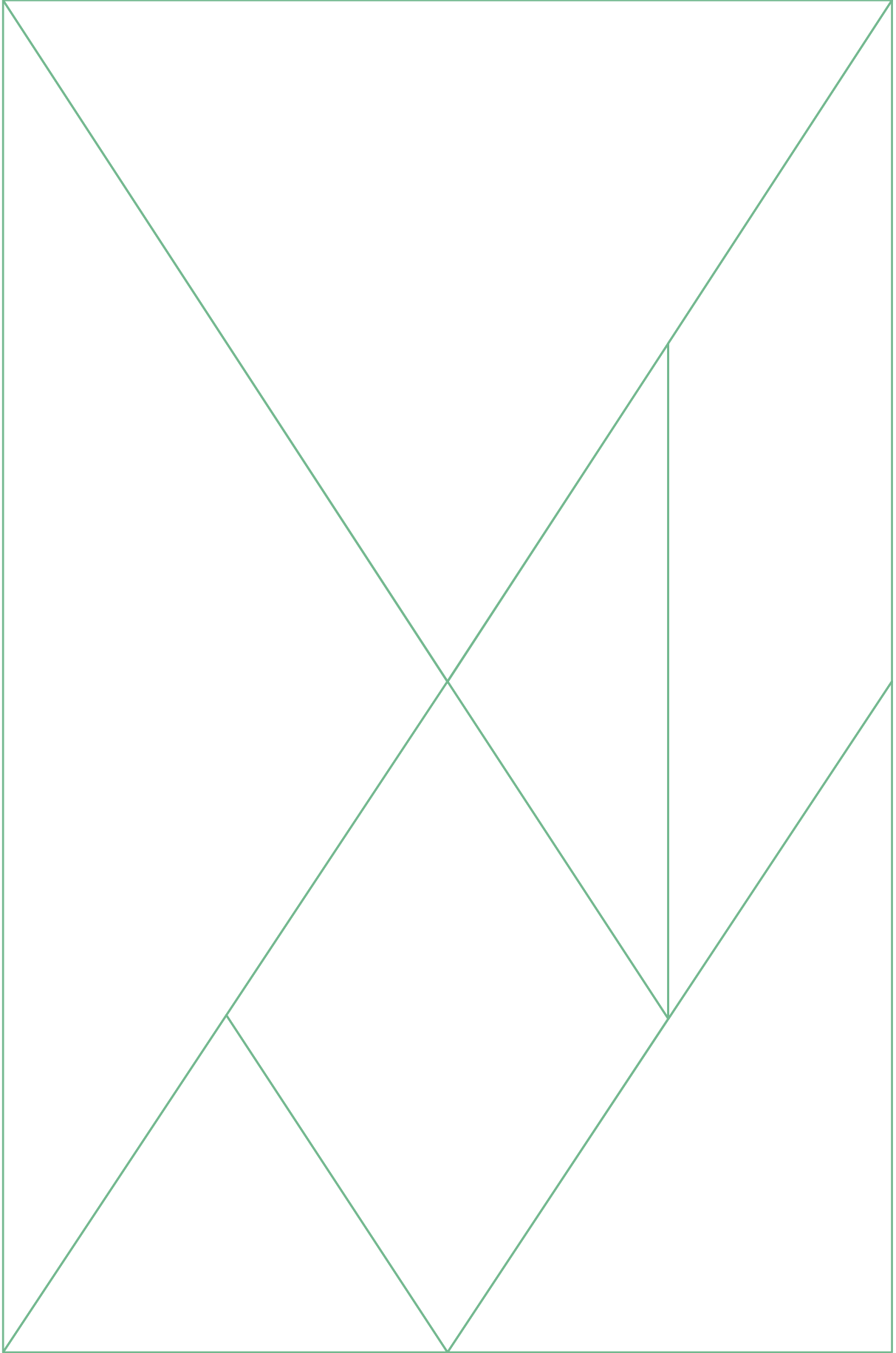
Sırası ile aşağıdaki soruları sorarak öğrencilerin "Katılıyorum", "Katılmıyorum", "Kararsızım" köşelerine gitmeleri için yeterli zaman tanınır.

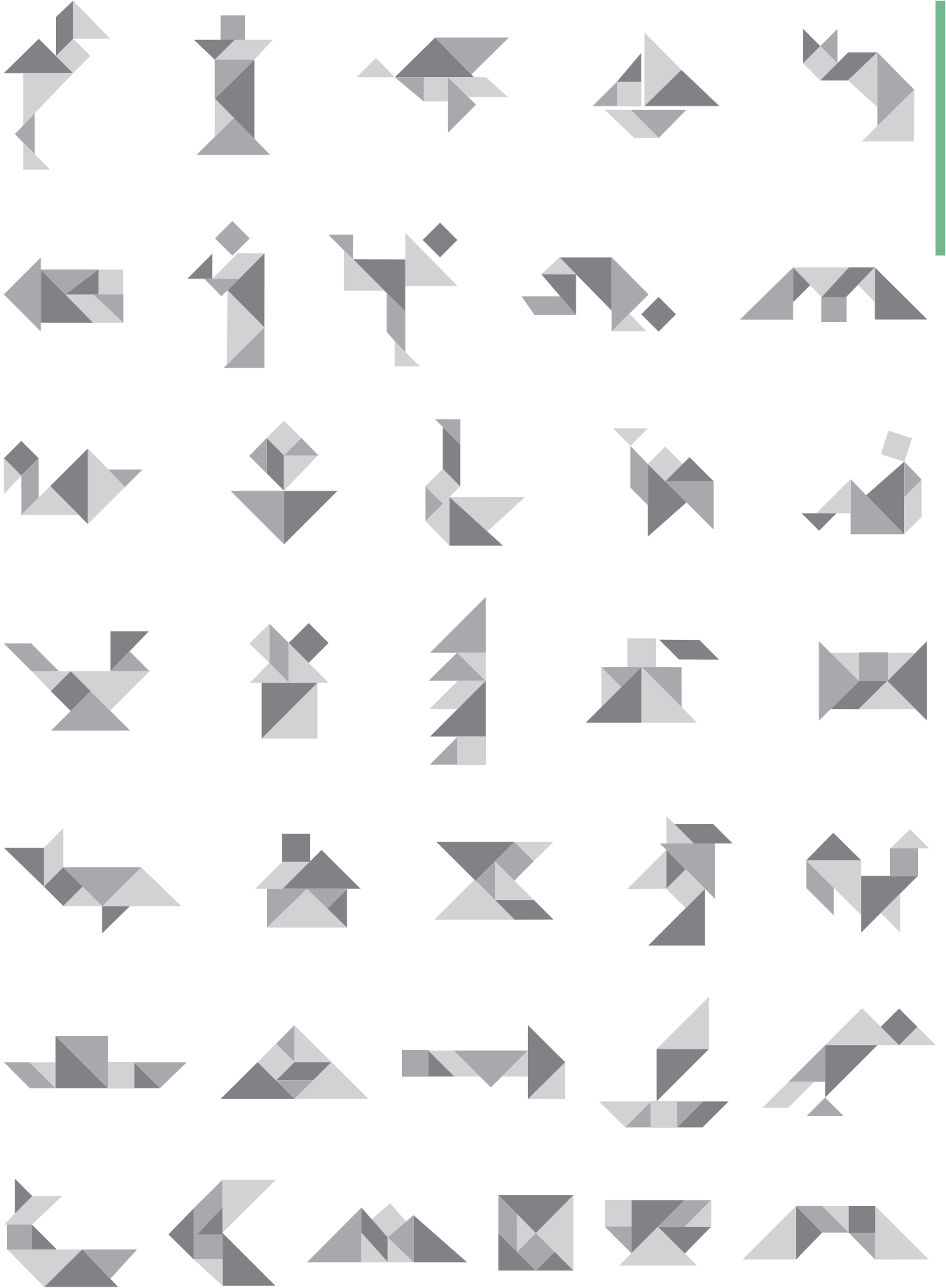
- ✓ *Tangram parçalarını birleştirirken grupta kendimi iyi hissettim.*
- ✓ *Tangram parçalarını birleştirirken arkadaşlarıma fırsat verdim.*
- ✓ *Tangram parçalarını birleştirirken arkadaşlarım bana fırsat verdi.*
- ✓ *Tangram parçalarını birleştirmekten keyif aldım.*
- ✓ *Tangram parçalarını birleştirerek bir kare oluşturabildik.*

Öğrencilere etkinliğe katılımları ve gruplarına katkıları için olumlu geri bildirimler verilir. Öğrencilere teşekkür edilerek etkinlik sonlandırılır.

İlave Bilgi ve Uyarılar

- ✓ Gruplar arası etkileşimin, düşüncelerin, duyguların ve davranışların olumlu bir şekilde gelişip gelişmediği gözlenir.
- ✓ Grup sayısı ve gruplardaki kişi sayısı sınıf mevcuduna göre düzenlenebilir.

Etkinlik Adı

17 - TOP TAŞIMA

Etkinliğin Amaçları	<p>Aynı sınıflarda eğitim öğretim gören, farklı kültürel özellik ve değerlere sahip öğrenciler arasında;</p> <ul style="list-style-type: none">✓ Gruplar arası doğrudan ve dolaylı etkileşimin sıklığını ve niteliğini artırmak,✓ Gruplar arası etkileşim istek ve fırsatlarını artırmak,✓ Gruplar arası arkadaşlığı ve iş birliğini geliştirmek,✓ Gruplar arası ön yargıların azaltılmasına katkı sağlamak.
Etkinliğin Kazanımları	<p>Öğrenciler;</p> <ul style="list-style-type: none">✓ Gruplar arası etkinliklere katılmaktan keyif alır.
Hedef Kitle	Ortaokul
Kişi Sayısı	Sınıf mevcudu
Materyal	<p>20 adet karton bardak Katılımcı sayısı kadar düz uzun pipet Her gruba 1,5 litre su 4 adet pinpon topu 4 adet masa</p>
Süre	Bir ders saati
Yer	Sınıf/Okul bahçesi
Etkinlik Akış Süreci	<ul style="list-style-type: none">✓ Öğretmen sınıfa girerek öğrencileri selamlar. Öğrencilere “Çocuklar sizinle bugün eğlenceli bir oyun oynayacağız.” der ve sınıfı dört gruba ayırır. Gruplar mümkün olduğunca üyelerinden en az birinin yabancı uyruklu olmasına özen gösterilerek oluşturulur. Böylece yabancı uyruklu öğrencilerle Türk öğrencilerin birbirleri ile doğrudan etkileşimi sağlanmış olur.✓ Öğretmen 4 adet masayı sınıfın/okul bahçesinin ortasına yakın aralıklarla yan yana sıralar. Her masanın üzerine 5 adet karton bardağı art arda birbirine bitişik halde yerleştirir ve öğrencilere yakın ilk 4 bardağa ağzına kadar su doldurur, son bardak boş kalır. En baştaki dolu bardağın üzerine pinpon topunu yerleştirir. Şişelerde kalan su bardaklardaki suyun üflenirken azalması durumunda üstlerine eklenmesi için masanın üstünde bırakılır. Ardından her öğrenciye birer tane pipet dağıtır.

- ✓ Öğretmen öğrencilere şu yönergeyi verir: “Çocuklar şimdi her grubun masaların önünde tek sıra halinde sıralanmasını istiyorum. Pinpon topunu pipet ile üfleyerek su dolu bardakların üzerinden yürüterek en sondaki boş karton bardağın içerisine ulaştırmanızı istiyorum. Top bardağın içine girdikten sonra sıradaki öğrenci topu sondaki bardağın içinden alıp ilk bardağın üzerine koyarak yeniden pipetle üfleyerek sondaki bardağa ulaştırmaya çalışır. Tüm grup üyeleri için süreç devam eder. Oyunu süreci en hızlı tamamlayan grup kazanır. Eğer bardaklardaki suyunuz üflerken azalırsa bir sonraki tura başlayan öğrenci topların su üzerinde daha kolay ilerlemesi için bardaklardaki suyu ağzına kadar doldurmalıdır” der.

Değerlendirme ve Kapanış Öğretmen aşağıdaki soruları yöneltilerek sürecin değerlendirmesini yapar.

- ✓ Etkinliğin en keyif aldığın tarafı neydi?
- ✓ Etkinlikte sana zor gelen taraflar/kısımlar neydi?

Değerlendirme sorularına yanıt vermeleri için gönüllü öğrencilere söz verilir. Her öğrencinin sürece dâhil olmasına özen gösterilir. Bu süreçte yabancı uyruklu öğrenciler söz almak istemezlerse öğretmenin cesaretlendirmesi ile onların da görüşlerinin ve duygularının alınmasına dikkat edilir. Öğrencilere teşekkür edilerek etkinlik sonlandırılır.

İlave Bilgi ve Uyarılar ✓ Gruplar arası etkileşimin, düşüncelerin, duyguların ve davranışların olumlu bir şekilde gelişip gelişmediği gözlenir.

Etkinlik Adı

18 - PATLAT BİR BALON, MORAL OLSUN!

**Etkinliğin
Amaçları**

Aynı sınıflarda eğitim öğretim gören, farklı kültürel özellik ve değerlere sahip öğrenciler arasında;

- ✓ Gruplar arası doğrudan ve dolaylı etkileşimin sıklığını ve niteliğini artırmak,
- ✓ Gruplar arası ön yargıların azaltılmasına katkı sağlamak,
- ✓ Gruplar arası etkileşim istek ve fırsatlarını artırmak,
- ✓ Gruplar arası arkadaşlığı ve iş birliğini geliştirmek,
- ✓ Birbirlerine karşı gelecekte etkileşim kurma isteğinin gelişmesine katkı sağlamak.

**Etkinliğin
Kazanımları**

Öğrenciler;

- ✓ Gruplar arası arkadaşlık ilişkilerini geliştirir,
- ✓ Gruplar arası doğrudan etkileşime girmenin önemini takdir eder,
- ✓ Gruplar arası doğrudan etkileşime ve iletişime istekli olur.

Hedef Kitle

Ortaokul

Kişi Sayısı

Sınıf mevcudu

Materyal

Öğrenci sayısı kadar balon ve boş not kâğıtları
Not yazılı kâğıtlar
Eğlenceli bir müzik

Süre

Bir ders saati

Yer

Sınıf/Okul bahçesi

**Etkinlik Akış
Süreci**

- ✓ Öğretmen sınıfa girerek öğrencileri selamlar ve öğrencilerinden dostlukla ilgili dikkat çekici çarpıcı bir cümle yazmalarını ister. Yazdığı cümle birine aitse altına not düşürmesini ve ayrıca kendi adını da eklemesini ister.
- ✓ Öğretmen, öğrencilerden not kâğıtlarını katlamalarını ister ve getirdiği balonları öğrencilere dağıtır. Daha sonra her öğrenci kâğıdını balonun içine koyup balonu şişirip bağlar.
- ✓ Öğretmen hafif bir müzik açar ve öğrencilerin balonlarını havaya atarak sınıf içerisinde oynamalarını ister. 2-3 dakika öğrencilerin balonları sınıf içerisinde oynayarak karıştırmalarını sağlar. Müzik durduğunda herkesin önüne gelen bir balonu almasını ve patlatarak içindeki notu alıp yerine oturmasını söyler.

-
- ✓ Öğretmen öğrencilerden yakaladıkları balonu patlatıp içindeki notu okumalarını ister. Herkes notunu okuduktan sonra getirdikleri boş kâğıtlara okudukları notun sahibi arkadaşlarına bir teşekkür notu ve notun onlara hissettirdiği duyguyu bir cümle ile yazmalarını ve altına da isimlerini ekleyerek arkadaşlarına vermelerini belirtir.

Değerlendirme ve Kapanış

Teşekkür notları da sahiplerini bulduktan sonra öğrencilere bu etkinlikte nasıl hissettikleri sorulur. İsteyen gönüllü öğrencilerden sözlü olarak hislerini paylaşmaları istenir. Küçük bir notun bile insanı iyi hissettirmeye yeteceği, birbirimizi bir teşekkürle, güzel bir sözle nasıl da mutlu edebileceğimize dair konuşularak etkinlik bitirilir. Daha sonra öğrenciler bu notları "Arkadaşıma Notlar" şeklinde bir pano oluşturarak asarlar. Öğrencilere teşekkür edilerek süreç sonlandırılır.

İlave Bilgi ve Uyarılar

- ✓ Gruplar arası etkileşimin, düşüncelerin, duyguların ve davranışların olumlu bir şekilde gelişip gelişmediği gözlenir.
 - ✓ Bu etkinlik yapılırken öğretmenin ara ara sadece olumlu özelliklere odaklanmaları gerektiği hatırlatılmalıdır. Olumsuz bir özellik yazılmamalıdır.
 - ✓ Arkadaşları hakkında cümle yazmadan önceki cümlelerin okunması sağlanmalıdır ki dolaylı etkileşim sağlanmış olsun.
 - ✓ Sınıf sayısı göz önünde bulundurularak imkân varsa aynı etkinlik 2 grupta ya da 4 grupta ya da tüm sınıfla yapılabilir.
-

Etkinlik Adı

19 - BİZİM KOREOGRAFİMİZ

**Etkinliğin
Amaçları**

Aynı sınıflarda eğitim öğretim gören, farklı kültürel özellik ve değerlere sahip öğrenciler arasında;

- ✓ Gruplar arası doğrudan ve dolaylı etkileşimin sıklığını ve niteliğini artırmak,
- ✓ Gruplar arası arkadaşlığı ve iş birliğini geliştirmek,
- ✓ Gruplar arası arkadaşlık ağının gelişmesine katkı sağlamak,
- ✓ Gruplar arası benzerliklerin geliştirilmesine katkı sağlamak,
- ✓ Gruplar arası ön yargıların azaltılmasına katkı sağlamak.

**Etkinliğin
Kazanımları**

Öğrenciler;

- ✓ Gruplar arası arkadaşlık ilişkilerini geliştirir,
- ✓ Gruplar arası benzerliklerin farkına varır,
- ✓ Gruplar arası dışlamanın azaltılmasına katkı sağlar,
- ✓ Gruplar arası doğrudan etkileşime ve iletişime istekli olur, güven duygusunu geliştirir, yardım etme konusunda istekli davranır.

Hedef Kitle

Ortaokul

Kişi Sayısı

Sınıf mevcudu

Materyal

Ses çıkış cihazı
Hoparlör
Ortak tınıların olduğu bir şarkı

Süre

Bir ders saati

Yer

Sınıf/Okul bahçesi

**Etkinlik Akış
Süreci**

- ✓ Öğretmen sınıfa girerek öğrencileri selamlar. Etkinlik öncesi öğrencilerden kendi yörelerinde oynanan halk oyunlarından herhangi bir figürü, ailelerinden öğrenmeleri istenir. Hareketlerin mükemmel olmasına gerek olmadan basitleştirilmiş biçimde olabileceği söylenir.
- ✓ Her yörede farklı halk oyunları oynandığı, bu oyunların kültürümüzün bir parçası olduğu, bu oyunların ilden ile değiştiği gibi ülkeden ülkeye de değiştiği anlatılır. Farklı ülkelerde yaşayan insanların da farklı halk oyunları olabileceği hakkında öğrenciler bilgilendirilir.

- ✓ Öğrencilere koreografinin kelime anlamı açıklanır. Öğretmen, öğrencileri altı-şarlı gruplara ayırır. Gruplar oluşturulurken farklı kültürel özellik ve değerlere sahip öğrencilerden karma oluşmasına özen gösterilmelidir. Böylece yabancı uyruklu öğrencilerin ve yerli öğrencilerin birbirleri ile doğrudan etkileşimi sağlanmış olunur.
- ✓ Grup üyelerine sırayla numara verilir.
- ✓ Öğrencilere sınıfça ortak ezgilerin olduğu, sevebilecekleri bir şarkı dinletilir. Şarkı dinlendikten sonra, öğrencilerden ailelerinden öğrendikleri figürü, kendi grup arkadaşlarına öğretmesi istenir. Her öğrenci figürü gruptaki diğer arkadaşlarına öğretir.
- ✓ Öğretmen tarafından öğrencilerin katıldıkları bölgelere ait halk oyunları figürlerini sergileyebilecekleri bir potpuri hazırlanır. Numara sırasına göre öğrenilen tüm figürler birleştirilir. Gruplardan sırayla birleştirdikleri figürlerden bir koreografi çıkarmaları istenir. Çıkan koreografi, grup koreografisi ve ürünü olur.
- ✓ Ortak bir müzikte her grup yapmış olduğu çalışmayı diğer grup üyelerine sunar. Sırayla her grup sunumunu yaptıktan sonra tüm öğrenciler alkışlanır.

Değerlendirme ve Kapanış Öğrencilere etkinlik sırasında gösterdikleri katılım, gruplarına yaptıkları katkılar ve performansları ile ilgili olumlu geri bildirimler verilir. Ardından etkinliğe ilişkin sorular yöneltilerek öğrencilerin duygu ve düşüncelerini ifade etmeleri sağlanır.

Farklı figürlerin varlığı sende neler hissettirdi?

Arkadaşlarından bir şey öğrenmek hoşuna gitti mi?

Yapılan çalışmanın en çok hangi aşamasını beğendin?

Değerlendirme sorularına yanıt vermeleri için gönüllü öğrencilere söz verilir. Her öğrencinin sürece dâhil olmasına özen gösterilir. Bu süreçte yabancı uyruklu öğrenciler söz almak istemezler ise öğretmenin cesaretlendirmesi ile onların da görüşlerinin ve duygularının alınmasına dikkat edilir. Öğrencilere teşekkür edilerek etkinlik sonlandırılır.

İlave Bilgi ve Uyarılar

- ✓ Etkinlik öncesi öğretmen tarafından koreografiler ile uyumlu olabilecek müzikler belirlenir.
- ✓ Gruplar arası etkileşimin, düşüncelerin, duyguların ve davranışların olumlu bir şekilde gelişip gelişmediği gözlenir.
- ✓ Etkinlikteki koreografilerin öğrenciler tarafından kolay uygulanabilir olmasına ve gruplar arasında yarış ortamı oluşmamasına dikkat edilmelidir.

Etkinlik Adı

20 - İSİM ŞARKI

**Etkinliğin
Amaçları**

Aynı sınıflarda eğitim öğretim gören, farklı kültürel özellik ve değerlere sahip öğrenciler arasında;

- ✓ Gruplar arası doğrudan ve dolaylı etkileşimin sıklığını ve niteliğini artırmak,
- ✓ Gruplar arası etkileşim istek ve fırsatlarını artırmak,
- ✓ Gruplar arası arkadaşlığı ve iş birliğini geliştirmek,
- ✓ Gruplar arası olumlu tutumların geliştirilmesine katkı sağlamak,
- ✓ Gruplar arası sosyal mesafenin azaltılmasına katkı sağlamak,
- ✓ Öğrencilerin birbirlerini dinleme ve anlama becerilerinin gelişmesine katkı sağlamak.

**Etkinliğin
Kazanımları**

Öğrenciler;

- ✓ Gruplar arası etkileşimi ve arkadaşlık ilişkilerini geliştirir,
- ✓ Gruplar arası doğrudan etkileşime ve iletişime istekli olur,
- ✓ Gruplar arası aidiyet duygusunu deneyimler.

Hedef Kitle

Ortaokul

Kişi Sayısı

Sınıf mevcudu

Materyal

-

Süre

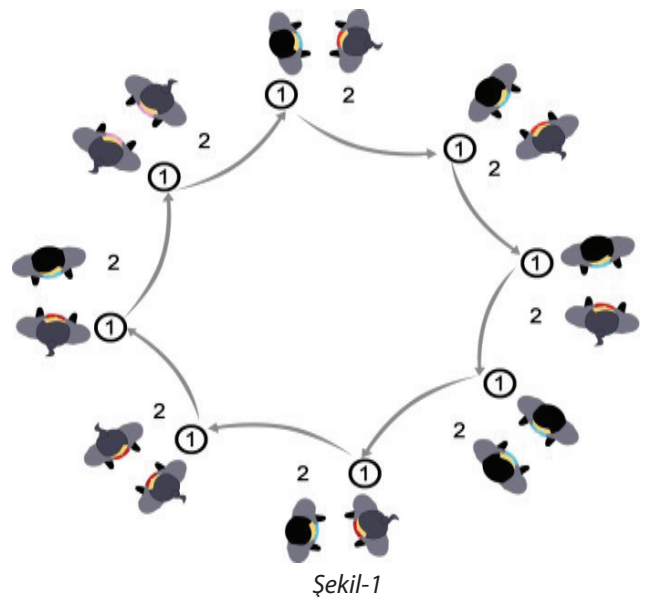
Bir ders saati

Yer

Sınıf/Okul bahçesi

**Etkinlik Akış
Süreci**

✓ Öğretmen, sınıfa girerek öğrencileri selamlar. Öğretmen sınıftaki öğrencileri Şekil-1'deki gibi ikili gruplara ayırır. Gruplardaki öğrencilerin farklı kültürel özellik ve değerlere sahip öğrencilerden oluşmasına dikkat edilir. Gruplardaki öğrenciler yüz yüze bakacak şekilde konumlandırılır, 1 ve 2 olarak adlandırılır.

- ✓ Öğretmen gruplara şu yönergeyi verir:

“Şimdi karşımızdaki arkadaşımızla isimlerimizi birleştirip hecelere ayırarak her hece için bir ses çıkaracak şekilde ellerimizi çak yapabilir, kendi ellerimizle alkış yapabilir, elimizi göğsümüze vurarak ya da ayağımızı yere vurarak sesler çıkarabiliriz.

Ama en az bir hecenin sesi kendi başımıza değil karşımızdaki kişi ile birlikte çıkaracağımız bir ses olmalıdır.” der ve örnek verir:

“Örneğin adlarınız Ali ve Ayşe olsun. İsimlerimizi birleştirip hece sayısını hesaplıyoruz. A-Lİ-AY-ŞE. Toplam hece sayısı kadar ritimler oluşturacağız. 4 hece yani 4 ses çıkarmamız gerekiyor. Şimdi bu 4 sestten bir tanesi iki elimizi birbirine vurarak çıkardığımız ses olabilir, bir başkası parmak şıklatma sesi olabilir, biri ayağımızı yere vuruş olabilir, biri de iki elimizi omzumuzla vurarak çıkardığımız ses olabilir. Son olarak hepimiz isimlerimizin şarkısını isimlerimizi heceleyerek ve aynı anda sesleri çıkarak söylüyoruz.”

- ✓ Bu ikili gruplar kendi isim-şarkılarını tamamlayınca öğretmen şekildeki gibi gruptaki 1'lerin saat yönünde döndürerek grubu bir sonraki eşleşmeye geçirir ve farklı isimlerin birbiri ile isim-şarkı oluşturmasını sağlar.
- ✓ Sınıftaki herkes birbiriyle isimlerinden oluşan ezgileri tamamladığında etkinlik sona erer.

Değerlendirme ve Kapanış Öğretmen öğrencilere, arkadaşlarıyla birlikte isim-şarkılarını yapmanın onlara ne hissettirdiğini sorar ve tüm gönüllü öğrencilere söz verir. Her öğrencinin sürece dâhil olmasına özen gösterilir. Bu süreçte yabancı uyruklu öğrenciler söz almak istemezlerse öğretmenin cesaretlendirmesi ile onların da görüşlerinin ve duygularının alınmasına dikkat edilir. Öğrencilere teşekkür edilerek etkinlik sonlandırılır.

İlave Bilgi ve Uyarılar ✓ Gruplar arası etkileşimin, düşüncelerin, duyguların ve davranışların olumlu bir şekilde gelişip gelişmediği gözlenir.

This project is funded by the European Union.
Bu proje Avrupa Birliği tarafından finanse edilmektedir.
هذا المشروع تم تمويله من قبل الاتحاد الأوروبي

Bu kitap Millî Eğitim Bakanlığınca
ücretsiz olarak dağıtılmıştır.
Para ile satılamaz.

**ÖZEL EĞİTİM VE REHBERLİK HİZMETLERİ
GENEL MÜDÜRLÜĞÜ**

